

Ηλίας Γυφτόπουλος

Η Σύγκλητος, αφού ενημερώθηκε πάνω στην από 6.7.92 συνδυασμένη πρόταση των Τμημάτων Μηχανολόγων Μηχανικών και Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών για απονομή του τίτλου του Επίτιμου Διδάκτορα στον Καθηγητή **Η. Γυφτόπουλο**, αποφάσισε στις 17.7.92 να προβεί στην επιτιμοποίηση του διακεκριμένου Έλληνα επιστήμονα.

Στην τελετή που έγινε στις 23 Οκτωβρίου 1992 στην Αίθουσα Τελετών του ΕΜΠ, τον καθηγητή Η. Γυφτόπουλο προσφώνησε η Πρυτανεία του ΕΜΠ, ο πρόεδρος του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών Γ. Φωκάς-Κοσμετάτος, ο Πρόεδρος του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών Ν. Ουζούνογλου, ενώ το έργο του τιμωμένου παρουσιάστηκε από τον Καθηγητή του Τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών Μιχαήλ Αγγελόπουλο. Στη συνέχεια αυτού του σύντομου αφιερώματος θα παραθέσουμε την ομιλία του καθηγητή Μ. Αγγελόπουλου που αναφέρθηκε στη ζωή και το έργο του τιμωμένου καθηγητή Η. Γυφτόπουλου.

«Κύριε Πρύτανη, Αγαπητοί Συνάδελφοι, Κυρίες και Κύριοι, Αγαπητέ Ηλία,

Η ανακήρυξη του Ηλία Γυφτόπουλου, Καθηγητού του ΜΙΤ των ΗΠΑ, σε Επίτιμο Διδάκτορα του Ε.Μ.Π. τιμά το Ίδρυμά μας και αποτελεί αναγνώριση του πολυσχιδούς έργου του τιμωμένου. Το έργο αυτό δεν περιορίζεται μόνο στην πλούσια Επιστημονική και Εκπαιδευτική του δράση κατά τη διάρκεια των 40 περίπου ετών από της αποφοίτησής του από το Ε.Μ.Π., αλλά εκτείνεται και σε προσφορά σημαντικών υπηρεσιών προς τη χώρα μας.

Θα προσπαθήσω με λίγα λόγια, απαλλαγμένα όσο είναι ανθρωπίνως δυνατόν από προσωπικά συναισθήματα, να σκιαγραφήσω την προσωπικότητα του Ηλία Γυφτόπουλου.

Απεφοίτησε από το Ε.Μ.Π. το 1953 ως Διπλωματούχος Μηχανολόγος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του έτυχε 5 διακρίσεων. Αμέσως μετά, μεταβαίνει στο Μ.Ι.Τ. των ΗΠΑ και εκπονεί την Διδακτορική του Διατριβή στην περιοχή των Υψηλών Τάσεων. Ανεκηρεύχθη Διδάκτωρ τον Φεβρουάριο του 1958.

Η ακαδημαϊκή του εξέλιξη στο Μ.Ι.Τ. αρχίζει τον Ιούλιο του 1958, με τον διορισμό του ως Βοηθού Καθηγητού (Assistant Professor), αρχικά στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων και μετά, το 1960, στο Τμήμα Πυρηνικής Τεχνολογίας. Τον Ιούλιο του 1961 εξελίσσεται σε Associate Professor και τον Ιούλιο του 1965 σε Καθηγητή. Από το 1970 μέχρι σήμερα κατέχει την τιμητική Έδρα Ford Professor of Engineering των Τμημάτων Μηχανολόγων και Πυρηνικής Τεχνολογίας.

Ως ακαδημαϊκός δάσκαλος στο Μ.Ι.Τ., ο κ. Γυφτόπουλος προσέφερε αξιόλογες υπηρεσίες με τη συμμετοχή

- Αντιπρόεδρος του American Hellenic Educational and Welfare Fund (1961-65).*
- Αντιπρόεδρος της American Society for Hellenic Culture (1964-67).*
- Επίτροπος της Αμερικανικής Γεωργικής Σχολής στη Θεσσαλονίκη (1976-85).*
- Επίτροπος του Hellenic College στο Brookline της Μασσαχουσέτης (1972-80).*
- Επίτροπος του Anatolia College στη Θεσσαλονίκη, από το 1971 μέχρι σήμερα.*
- Επιστημονικός Σύμβουλος της Ελληνικής Κυβερνήσεως (1961-63).*

του σε διάφορα συλλογικά όργανα, και αναφέρω μερικά από αυτά, με την αγγλική τους ονομασία:

- Committee on Educational Policy*
- Committee on Student Environment*
- Committee on Discipline*
- Committee on Nominations*
- Working Group on Engineering and Humanities Education*
- Interschool Working Group on Context Subjects*

Το αδιάπτωτο ενδιαφέρον του Ηλία Γυφτόπουλου για θέματα σχετικά με τον τόπο μας καταδεικνύεται από τις εξής δραστηριότητές του:

Τέλος, με ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να αναφερθεί το σημαντικό έργο που επιτέλεσε ο κ. Γυφτόπουλος, αρχικά ως Πρόεδρος (1975-78) και μετά ως Σύμβουλος (1978-81) του Εθνικού Συμβουλίου Ενέργειας της Ελλάδος. Με επίπονες προσπάθειες και ουσιαστική προσωπική συμβολή, πέτυχε να τεθεί αυτό το σημαντικό όργανο σε λειτουργία, έτσι ώστε, σε σύντομο χρονικό διάστημα, να αρχίσει να προσφέρει αξιόλογο έργο στην προσπάθεια του Κράτους για τη χάραξη της ενεργειακής πολιτικής της χώρας κατά τρόπο ενιαίο και συντονισμένο.

Το επιστημονικό έργο του Ηλία Γυφτόπουλου, όπως αυτό αναδεικνύεται από τις δημοσιεύσεις του σε διεθνή περιοδικά (περίπου 100), τις ανακοινώσεις του σε πολλά διεθνή συνέδρια και τα βιβλία που συνέγραψε, καλύπτει πολλές και πολύ σημαντικές περιοχές, όπως:

- Δυναμική συμπεριφορά πυρηνολεκτρικών σταθμών
- Φυσική του πλάσματος
- Φυσική των Επιφανειών (Surface Physics)
- Απ' ενεργείας μετατροπή ενέργειας (Direct Energy Conversion)
- Κβαντική Θερμοδυναμική
- Ενεργειακή Πολιτική και Τεχνολογία

Η ερευνητική συμβολή του κ. Γυφτόπουλου σ' αυτές τις περιοχές είναι πολύ αξιόλογη και πρωτοποριακή, επιβεβαιώνεται δε από τις τιμητικές διακρίσεις που του έχουν μέχρι σήμερα απονεμηθεί. Ο κ. Γυφτόπουλος είναι:

- Εταίρος της Αμερικανικής Ακαδημίας Τεχνών και Επιστημών από το 1966.
- Εταίρος της Αμερικανικής Εταιρείας Πυρηνικών Επιστημών των ΗΠΑ, από το 1966.
- Αντεπιστέλλον Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών, από το 1970.
- Μέλος της Εθνικής Ακαδημίας Τεχνολογίας (Engineering) των ΗΠΑ από το 1981.
- Εταίρος της Αμερικανικής Εταιρείας Μηχανολόγων Μηχανικών, από το 1986.

Μια πρόσθετη επιβεβαίωση της αναγνώρισης του επιστημονικού κύρους του κ. Γυφτόπουλου συνάγεται από το γεγονός ότι διετέλεσε σύμβουλος Ερευνητικών Κέντρων των Η.Π.Α., με σημαντική διεθνή προβολή, όπως είναι:

- Το Brookhaven National Laboratory
- Το Savannah River Laboratory
- Το Lawrence Radiation Laboratory
- Το Los Alamos Scientific Laboratory

Το επιστημονικό έργο του κ. Γυφτόπουλου διακρίνεται για το σπάνιος συναντούμενο συνδυασμό της βαθιάς διεισδυτικότητας στα φυσικά φαινόμενα που πραγματεύεται και της αναζητήσεως λύσεων σε μεγάλης σημασίας τεχνολογικές εφαρμογές.

Εξάλλου, οι σύγχρονοι προβληματισμοί σχετικά με την αξιολόγηση υπό την ευρύτερη έννοια της Τεχνολογικής Ανάπτυξης και των επιπτώσεών της στο περιβάλλον, δεν άφησαν αδιάφορο τον κ. Γυφτόπουλο. Η συμβολή του και σ' αυτά τα θέματα υπήρξε ουσιαστική, με επιστημονικά δημοσιεύματα και με την ανάληψη της ευθύνης, ως Editor-in-chief, της εκδόσεως, το 1982, 17 τόμων με τίτλο «Industrial Energy Conservation».

Επίσης, συνέγραψε με άλλους δύο τα βιβλία «Potential Fuel Effectiveness in Industry», το 1972.

Εκτός των προαναφερθέντων βιβλίων, ο κ. Γυφτόπουλος συνέγραψε με τον γνωστό Έλληνα Καθηγητή του Μ.Ι.Τ. κ. Γ. Χατζόπουλο το δίτομο έργο «Thermionic Energy Conversion», Vol. I «Processes and Devices» (1973) και Vol. II «Theory, Technology and Application», (1979).

Όμως, το πιο σημαντικό πόνημα του κ. Γυφτόπουλου είναι το βιβλίο που συνέγραψε με τον συνάδελφό του Gian Paolo Beretta και κυκλοφόρησε το 1991, με τίτλο «Thermodynamics: Foundations and Applications». Πρόκειται για το καταστάλαγμα προσπαθειών μιας εικοσαετίας, που υπεκινούτο από ερευνητικά προκαλούμενα κατά τη διδασκαλία των συγγραφέων του μαθήματος της Θερμοδυναμικής.

Όπως αναφέρουν οι συγγραφείς στον Πρόλογο του βιβλίου τους, με το πόνημά τους αυτό προβαίνουν στην ανάπτυξη των εννοιών και των φαινομένων της θερμοδυναμικής κατά ένα τελείως καινούριο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται το παραδοσιακό πρόβλημα των ατελών ορισμών και των φαύλων κύκλων.

Εξάλλου, οι νόμοι της θερμοδυναμικής διατυπώνονται με τέτοιο προσεκτικό τρόπο ώστε να παρουσιάζονται ως θεμελιώδεις νόμοι της Φυσικής που συμπληρώνουν τους νόμους της Δυναμικής. Περιορίζομαι στην αναφορά αυτών μόνον των διαφορών, από τις 14 που παρατίθενται στον Πρόλογο, ως χαρακτηριστικές του τρόπου αναπτύξεως των θεμάτων σε σχέση με τα υπάρχοντα βιβλία θερμοδυναμικής.

Κατά την προσωπική μου γνώμη, αυτό το πρωτοποριακό πόνημα διακρίνε-

ται για την Αριστοτέλεια λογική κατά την ανάπτυξη των εννοιών, τη διατύπωση των νόμων και την εν γένει πρωτότυπη οικοδόμηση της θερμοδυναμικής.

Πιστεύω ότι η σύντομη, και ασφαλώς ελλιπής, παρουσίαση του έργου του καθηγητού Ηλία Γυφτόπουλου αρκεί για να θεμελιώσει την απόφαση του Ε.Μ.Π. να τον ανακηρύξει Επίτιμο Διδάκτορα του Ιδρύματός.

Θα ήταν όμως ασυγχώρητο να μην αναφερθώ, τελειώνοντας την ομιλία μου, στη σεμνότητα των χαρακτηριστικών τιμημένου, το διαρκές και έντονο ενδιαφέρον του για τους Έλληνες σπουδαστές Πανεπιστημίων της Βοστώνης και των ΗΠΑ γενικότερα και τη διατήρηση ζωντανών, όλα αυτά τα χρόνια, των ελληνικών εθίμων, όπως εκείνων του Πάσχα. Για το έργο που έχει επιτελέσει αισθάνεται αλλά ικανοποίηση. Υπερηφάνεια αισθάνεται μόνον για την καταγωγή του και ιδίως τις ρίζες του που είναι το χωριό Στεμνίτσα, στην καρδιά της Γορτυνίας.

Θα τελειώσω προσθέτοντας την προσωπική μου γνώμη, ότι ο Ηλίας Γυφτόπουλος εντύχησε να έχει εμπνευσμένους δασκάλους κατά τη φοίτησή του στο Ίδρυμά μας και αναφέρω χαρακτηριστικά τον Βασιλείου, τον Γεωργικόπουλο, τον Κακριδή και τον Πετρόπουλο, που σίγουρα διέγερσαν την σίβη για επιστημονική γνώση που διέθετε και του την μετέτρεψαν σε φλόγα.

Αγαπητέ Ηλία,

Θα μου επιτρέψεις να πω, και θα τελειώσω, ότι κατά την ανέλιξή σου, σημαντική βοήθεια σου προσέφερε το οικογενειακό σου περιβάλλον, οι γονείς σου και η αδελφή σου σε πρώτη φάση, και η σύζυγός σου και οι τρεις κόρες σας στη συνέχεια. Η κατανόηση, η στοργή και η θαλπωρή με την οποία σε περιέβαλαν, σου επέτρεψαν να αντιμετωπίσεις με ψυχική ηρεμία όλες τις αντιξοότητες που συνάντησες. Θα μου συγχωρέσεις να προσθέσω, ότι σήμερα αισθάνομαι σ' αυτή την αίθουσα έντονη την παρουσία του αγαπητού σου πατέρα, του Κυρ Παναγιώτη, όπως όλοι, ακόμα και συ, τον αποκαλούσαμε».

Για τον Καθηγητή Θεοδόση Τάσιο

Στην κατάμεστη αίθουσα Τελετών του Πολυτεχνείου έγινε στις 9 Νοεμβρίου εκδήλωση προς τιμήν του Καθηγητή Θεοδοσίου Π. Τάσιου για τα 30 χρόνια του διδακτικού και επιστημονικού του έργου.

Η εκδήλωση οργανώθηκε από το επιστημονικό προσωπικό του Εργαστηρίου Ωπλισμένου Σκυροδέματος, το οποίο και επιμελήθηκε τιμητική δίτομη έκδοση με επιλογές από το τεράστιο επιστημονικό έργο του τιμωμένου.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν πρώην Πρύτανης, Ομότιμοι Καθηγητές, μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, συνάδελφοι του κ. Τάσιου από την Ελλάδα και το εξωτερικό, εκπρόσωποι ελληνικών και διεθνών επιστημονικών Επιτροπών, υπάλληλοι του Ιδρύματος, φοιτητές και πλήθος κόσμου.

Το πρώτο μέρος της εκδήλωσης περιελάμβανε συνοπτική παρουσίαση επιστημονικών εργασιών αφιερωμένων στον Καθηγητή Θ. Τάσιο και συζήτηση. Του μέρους αυτού προήδρευσε ο Πρόεδρος του CEB Dr. R. Rowe.

Το δεύτερο μέρος της εκδήλωσης περιελάμβανε την κυρίως τελετή με προσφωνήσεις από τον Επικ. Καθηγητή Σ. Τσουνταντά, εκ μέρους της Ελληνικής Οργανωτικής Επιτροπής, τον Καθηγητή G. Macchi, εκ μέρους της Διεθνούς Επιστημονικής Επιτροπής, από τον Πρόεδρο του TEE κ. Κ. Λιάσκα, από τον Πρύτανη του ΕΜΠ Καθηγητή Νικ. Μαρκάτο.

Κατά την διάρκεια της τελετής, παρελήφθη από τον Πρύτανη έγγραφο του Υπουργού Παιδείας, με το οποίο αιτιολογούσε την αδυναμία του να παρευρεθεί στην εκδήλωση λόγω ανεπιθύμητης υποχρέωσης και στο οποίο αναφερόταν στην σημαντική προσφορά του Καθηγητή Θ. Τάσιου στην επιστήμη και την παιδεία εν γένει.

Εκ μέρους του ΕΜΠ ο Πρύτανης επέδωσε στον τιμώμενο Καθηγητή το χρυσό μετάλλιο του Πολυτεχνείου.

Κατωτέρω παραθέτουμε το πλήρες κείμενο της προσφωνήσης του Πρύτανη του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτου και της αντιφωνήσης του Καθηγητή Θ. Τάσιου, που έλαμψε την τελετή αυτή.

Προσφώνηση του Πρύτανη του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτου.

Έχουμε, όλοι εμείς, συγκεντρωθεί σήμερα εδώ για να τιμήσουμε το επί τριακονταετία διδακτικό και ερευνητικό έργο του καθηγητή Θεοδόση Τάσιου στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Στο έργο του τιμώμενου, που δύσκολα μπορεί να χωρέσει, πόσο μάλλον να αποτιμηθεί στοιχειωδώς στο πλαίσιο μιας τελετής σαν την σημερινή, έχουν αναφερθεί άλλοι συνάδελφοι πριν από μένα. Όμως ο λόγος αυτός δεν συνιστά αιτιολογία προκειμένου να παρακάμψω το κύριο αντικείμενο της σημερινής τελετής και να αναφερθώ σε κάποια άλλα ζητήματα, άρρηκτα συνδεδεμένα με τη θαυμαστή και ανεξίτηλη τροχιά του καθηγητή Τάσιου στο Ίδρυμά μας, μια πορεία που πρέπει, νομίζω, να μας απασχολήσει διότι αποτελεί παράδειγμα - υπόδειγμα για το Πολυτεχνείο, αλλά και την ελληνική κοινωνία γενικότερα. Επιλέγω λοιπόν συνειδητά να θέξω ορισμένες όψεις της πρακτικής του τιμώμενου που σε μια ταραγμένη εποχή σαν τη σημερινή, αξίζει να μνημονεύονται και να παραδειγματίζονται.

Τι είναι εκείνο το στοιχείο που διαφοροποιεί και ξεχωρίζει τον καθηγητή Τάσιο από άλλους εξέχοντες συναδέλ-

φους, οι οποίοι επίσης προσέφεραν τα μέγιστα στο Πολυτεχνείο και τις γενιές που μνηθήκαν στην επιστήμη και την τεχνολογία μέσα σ' αυτό; Αν επιχειρούσα να αποδώσω συνοπτικά όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν την δική μου προσωπική απάντηση στο ερώτημα τούτο, θα έλεγα ότι δεν μπορεί παρά να καταλήξω στη μνημόνευση δύο θεμελιακών κατηγοριών με τους αντίστοιχους ποιοτικούς επικαθορισμούς τους: τη σταθερή προσήλωση σε αξίες, ηθικές αξίες ιεραρχημένες και δομημένες σε ένα πολύπλοκο και διαρκώς μεταβαλλόμενο όλον, και το πάθος για την πράξη, αυτή την εκπληκτική ιδιότητα που έχει ο άνθρωπος να μετασχηματίζει το άμορφο, να δημιουργεί. Ο καθηγητής Τάσιος έχει κατορθώσει να συνδυάσει, ή μάλλον ακριβέστερα να συσσωματώσει σε μία ενότητα, οργανική, ζωντανή δομή αυτές τις όψεις του ανθρώπινου γίνεσθαι, που η σύγχρονη τυφλή πρακτική των επιστημόνων τείνει να διαχωρίσει, στο όνομα μιας υποτιθέμενης αποδοτικότητας ή αποτελεσματικότητας. Και μάλιστα κατορθώνει διαρκώς να ολοκληρώνει αυτόν τον άθλο, παραμένοντας αποτελεσματικός και αποδοτικός, όπως άλλωστε μαρτυρεί το τεράστιο έργο του, οι πολλαπλές ενασχολήσεις του

και, προπάντων, οι γενιές των φοιτητών που πέρασαν από τα χέρια του και που έγιναν κοινωνοί αυτής της στάσης ζωής.

Το παράδειγμα του καθηγητή Τάσιου δείχνει με ανάγλυφο και απολύτως ορατό τρόπο ότι ο επιστήμονας δεν είναι κατ' ανάγκην μονοδιάστατος άνθρωπος, τεχνοκράτης όπως είθισται να ονομάζεται, ότι το πάθος για την τεχνολογία δεν είναι συνώνυμο του εγχειρισμού ενός επιστήμονα στα στεγανά της στείρας αναπτυξιολαγνείας, αλλά μοχλός για την ανθρώπινη ελευθερία, ότι η επιδίωξη της ανάπτυξης δεν είναι μια τυφλή πορεία αυτοματισμών, αλλά συνειδητή, ελεγχόμενη, έλλογη και ορθολογική επιλογή που κάθε φορά σταθμίζει συγκεκριμένα τα επίδικα αντικείμενα, το ανθρώπινο κόστος, τα κίνητρα και τα αποτελέσματα. Είναι δε χαρακτηριστικό ότι όλοι οι προβληματισμοί και οι προσωπικές καταθέσεις του τιμώμενου, προέκυψαν και προκύπτουν από την εσωτερική βιωματική σχέση του με τα αντικείμενα, και όχι με κάποιες γενικές αρχές, ακλόνητα θέσφατα που αδιαφορούν για την συγκεκριμένη πραγματικότητα και τη συχνή άρνησή της να υπακούσει στη λογική ακόμη και των τελειότερων σχημάτων. Θα ονόμαζα αυτή την στάση, στην οποία είναι εγγεγραμμένο το έργο του καθηγητή Τάσιου, ανθρωπιστική ρεαλιστική, ίσως όμως η επιγραμματική αυτή απόδοση να αδικεί την ευρύτητα του έργου του τιμωμένου.

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη αναφορά που ενέχει θέσει προσφωνήσεως, θέλω να υπογραμμίσω ότι αναφέρθηκα σε όσα εγώ προσωπικά ως άτομο έχω καταγράψει και σημειώσει ως σημαντικά στοιχεία της προσφοράς του τιμωμένου καθηγητή Θεοδόση Τάσιου. Η προσωπική αυτή νότα φέρει χαρακτηριστική επάνω της, τη σφραγίδα της μερικότητας και της ατέλειας. Δεν χωράει αμφιβολία. Έχει όμως και ένα πλεονέκτημα: ακολουθεί εκείνη τη βιωματική σχέση με τα τεκταινόμενα που κατά βάθος πιστεύω ότι επιχειρεί να μας μεταδώσει ο καθηγητής Τάσιος. Οπότε, ελπίζω, να μείνει πιστή στο βασικό μήνυμα της σύνολης πνευματικής στάσης του τιμωμένου, για την οποία θα ήθελα και εγώ, μαζί με όλους τους άλλους, να τον ευχαριστήσω.

Αγαπητέ κύριε Τάσιο, γιορτάζουμε σήμερα τα σωστά σας γενέθλια. Δυστυχώς για μένα δεν έχω την τιμή να γνωρίζω την πραγματική σας ηλικία, δεδομένου ότι η πραγματική ηλικία ενός ελεύθερου χριστιάνου ανθρώπου δεν μετριέται με τα χρόνια αλλά με την ιεραρχία της γνώσης και της προ-

σφοράς. Και γνωρίζουμε όλοι ότι η προσφορά σας είναι τεράστια. Επειδή όμως η δημιουργία είναι νίκη του ανθρώπου πάνω στο χρόνο, αισθάνομαι ότι σήμερα γιορτάζουμε τη νεότητα και όχι την ηλικία σας.

Αντιφώνηση του καθηγητή κ. Θ. Τάσιου

Κύριε Πρύτανη, Κυρίες και Κύριοι,

Υπάρχουν καναδυό στερεότυποι τρόποι για να κρύψει κανείς την ευχάριστη αμηχανία του σε τέτοιες περιπτώσεις.

α) Να εξαντλήσει λ.χ. τον κατάλογο των ευγενεστάτων συντελεστών αυτής εδώ της εκδηλώσεως (και είναι τόσο πολλοί), εκφράζοντας ειλικρινή ευγνωμοσύνη, ή

β) Να καλύψει τη συγκίνησή του με μακάβριες παρατηρήσεις, όπως «μα ετούτο ρε παιδιά είναι σα μηνμόσυνο» -κι εδώ που τα λέμε, ακόμα κι η πρόσκληση (με τα κεφάλαια του ονόματος στη μέση), σε κάτι τέτοιο θα μπορούσε να παραπέμψω.

1. Μου φαίνεται πάντως πως τα ίδια θα κάω κι εγώ - δεν είναι ώρα για πρωτοτυπίες ετούτη. Τι πιο ευχάριστο απ' την αναφορά στην (προ 2-ετίας απ' ό,τι φαίνεται) πρωτοβουλία αυτών των νέων Συναδέλφων του Βέττα, της Βιντζηλαίου, του Πλαϊνή, του Τρέζου, του Τσουκαντά, και τόσων άλλων απ' το επιστημονικό προσωπικό του Εργαστηρίου μας, οι οποίοι σε καιρούς εικονοκλαστικούς (σχεδόν εικονομάχους θα έλεγα) θέλησαν υποθέτω, να υπογραμμίσουν τη σημασία της συνέ-

χειας - κι όχι κατ' ανάγκην να τιμήσουν ένα πρόσωπο. Τους παρακαλώ να βεβαιωθούν για το είδος, το βάθος και τη διάρκεια των συναισθημάτων μου. Όχι μόνο προσωπικώς αλλά και διότι έτσι υπογραμμίζουν τη σημασία της παραδόσεως, αυτής λ.χ. που έκαμε κι

εμένα να έχω φθάσει εδώ ως συνέχεια των στερηρών προκατόχων μου Ν. Κιτοϊκή, Π. Παρασκευοπούλου και Δ. Κορωναίου.

Θα εκφράσω σε λίγο τις ευχαριστίες μου χωριστά προς τη διεθνή Επιτροπή των Συναδέλφων Jirsa (ΗΠΑ), Lacroix (Γαλλία), Lewicki (Πολωνία), Zu Borong (Κίνα), και του Προέδρου της G. Macchi (Ιταλία), οι οποίοι μερμινώντας για τη συγκέντρωση τριάντα περίπου χώρες, υπογράμμισαν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, καθώς και τον ρόλο της Ελλάδος σ' αυτή την προσπάθεια. Για την τιμητική προς εμέ φιλία τους και για τους κόπους που έκαμαν, τους ευχαριστώ θερμότατα.

Οι ευχαριστίες μου φυσικότερα γίνονται τώρα προς την Πολυτεχνική μου οικογένεια. Προς τον Τομέα Δομοστατικής και την Σχολή Πολιτικών Μηχανικών πρώτα, που ενθέρμως συνηγόρησαν, και προς την Πρωτανεία του Ιδρυμάτος ύστερα, για τη χρηματοδότηση και, κυρίως, για την ηθική στήριξη αυτής της πρωτοβουλίας. Αφήνω που ο Πρύτανης με τους φιλόφρονες λόγους του με έφερε πριν από λίγο σε δύσκολη θέση...

Μέσα στο ίδιο κεφάλαιο των ευγνωμόνων αισθημάτων περιλαμβάνεται κι

η αγαλιά των Συναδέλφων Μηχανικών αυτής εδώ της Χώρας, το συνάφι μου. Προς το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος, το οποίο έχει μακροχρόνιο θεσμοστηριζό το Εργαστήριό μας, αλλά και το διευθυντή του σε στιγμές περιρρέοντος κομφουσιολισμού. Ευχαριστώ ειδικότερα τον αγαπητό Πρόεδρο για την προσωπική φιλία με την οποία με τιμά.

2. Όλα τούτα όμως, καθόλου δεν αμβλύνουν μια αναπόφευκτη πρό-γευση *ματαιότητας*. Και δεν υπαινίσσομαι βεβαίως τον θάνατο: Στο κάτω-κάτω, ο Εκκλησιαστικός οητός εβάφτισε «μάταια», μόνον όσα ουχ υπάρχουν μετά θάνατον. Ενώ τα πέντε-δέκα πράγματα που έκανε κανείς στη ζωή του μένου, υπάρχουν και μετά θάνατον - άρα, δεν είναι ματαιότης.

Άλλην λοιπόν ματαιότητα υπαινίσσομαι: Εκείνη που υπαγορεύεται απ' τη σχετική αξία των πραγμάτων. Απ' το γεγονός ότι (εξαιτίας μου) εδώ σήμερα τυρβάζομεν περί ένα πρόσωπο, όταν άλλον τινός εστι χρεία: Όταν η Ευρώπη δεν πάει καλά, όταν η χώρα μας συνεχίζει ακάθεκτη τον κατήφορο εδώ και 25 χρόνια, κι όταν οι φτωχοί γίνονται φτωχότεροι σ' όλον τον κόσμο. Μην ανησυχείτε, δεν θα είμαι τόσο αγνώμων ώστε να κατα-στρέψω τον λόγον εις πολιτικόν. Πώς όμως να μην το σκεφθείς, και πώς να μην έχεις «μια γέυση τρικυμίας στα χείλη».

Πώς να αντιδράσωμε; Όχι βέβαια με τα πλακάτ και τα μεγάφωνα ή, τουλάχιστον, όχι μόνο με τούτα. Ο κύριος μόχθος για τα κοινά (κι ο αποδοτικότερος, νομίζω) έχει φυσικότερη κατεύθυνση: Να πάρωμε στα σοβαρότερα το επάγγελμά μας ο καθένας μας, να συνειδητοποιήσωμε πως εδώ που ζούμε απαιτούνται δέκα μόχθοι για ένα μόνο αποτέλεσμα, να θυμηθούμε πως οι εσωτερικές τριβές (ο σοδομαζοχισμός της αλληλοφαγωμάρας μας) κατεβάζουν κι άλλο τον πενιχρότατο συντελεστή αποδόσεώς μας, κι ακόμη να απορρίψουμε όσες εγκυφαλικές κοινωνικές θεωρίες υποστήριξαν πως μπορείς τάχα να ρυθμίσεις τα ανθρώπινα απούσια του ανθρώπου, χωρίς δηλαδή τον γενεσιουργό ρόλο του συναισθηματός (είτε ετούτο λέγεται μέσσα, είτε αυτοθυσία, είτε αλληλεγγύη).

3. Ιδού όμως που υπέπεσα κι εγώ στο αμάρτημα των γερόντων να νομίζουν πως έχουν δικαίωμα να δίνουν συμβουλές! Η γενναιοφροσύνη σας

φταίει, που μ' έκανε να αισθάνομαι πιο ηλικιωμένος σήμερα...

Και πώς ν' αλλάξω τώρα την ατιόσφαιρα: Ίσως με μιαν άλλη (αναπόφευκτα επετηριακή) αναφορά, σε μια προσωπική ανάμνηση: «Πώς έγινα Μηχανικός, ενώ ήθελα να γίνω Αρχαιολόγος.*» Δια διαδοχικών προσεγγίσεων λοιπόν έγινε ετούτο το κακό. Στην αρχή, καθώς περνούσα μία εφηβεία νεφελογενή (μέσα σε μια ηδονική ατιόσφαιρα Ποίησης, Ιστορίας και Φιλοσοφίας) συνειδητοποίησα πρώτα μιαν ανάγκη σχεδόν υπαρξιακή να *πειθαρχήσω* ετούτο το χάος, γιατί αλλιώς θα πνιγόμουν. Κι ο κομ-

γκεκριμένη αφορμή αυτής της αποκαλύψεως: Ήταν εκείνο το πρόβλημα διαφορικής γεωμετρίας που δίνει την εν χώρῳ μορφή του ινουσού απ' τ' αέτρι, ώστε με την ίδια δύναμη να μεγιστοποιή τον όγκο των χωμάτων που οργώνει** Δεν ξέρω αν μπορώ να το εκφράσω σωστά. Ήταν μια αναπάντεχη αλλαγή κώδικα, ένα σάλτο με τον χελιδονόφαρο απ' την προστατευτική ομοιομορφία του στοιχείου του, προς αλλότριο χώρο ζωής.

Τα Μαθηματικά ηπιδούσαν απ' την Περιγραφή στη Δημιουργία - και τούτο ήταν μια επανάσταση για το νεανικό μου μυαλό (και για την καρδιά νομίζω). Κο-

ψότερος τρόπος να κάμεις κάτι τέτοιο ήταν τα Μαθηματικά - ίσως βοήθησε κι ο Πλάτων με τον «Φίληβο». Πήγα λοιπόν στα Μαθηματικά. Ήρθα με το καλάμαρι στα χέρια στην Αθήνα, έδωσα εξετάσεις κι έγινα φοιτητής της Μαθηματικής - ευτυχής και συσσιτιοδίαυτος μέσα στην παράγκα μου (κάπου απέναντι απ' την Πάντειο). Οπότε, διαβάζοντας αδηφάγα πάν το μαθηματικόν που έπεφτε στα χέρια μου, άστραψε κάποτε μέσα μου η μαγεία των εφαρμογών της Μαθηματικής Επιστήμης. Εκτός δηλαδή απ' τον *κανονιστικό* ρόλο των μαθηματικών που με είχε αρχικώς θέλξει, διέκρινα τώρα την (ερωτικότερη) θα την έλεγα) παραγωγική τριά τους. Θυμάμαι μάλιστα και τη συ-

ντολογής επρόκειτο για μια «Μετουσίωση». Μαγεία δηλαδή!

Συνεχίζω και σήμερα να νοιώθω το ίδιο μπροστά στην Μηχανοτεχνία (έτσι αποφάσισα να λέω στα ελληνικά το ENGINEERING). Μόνον αυτός ο δύσκολος υμέναιος ανάμεσα στην θεωρία και την εφαρμογή, μόνον αυτή η δημιουργική μαγεία συνιστά την ειδοποιό διαφορά του Μηχανικού απ' τον Φυσικομαθηματικό. Αλλιώς, υπάρχει πάντα κι η αντίστροφη κατεύθυνση αλλαγής επαγγέλματος: Απ' το μηχανικά προς το μαθηματικά...

4. Αλλ' η κλεψύδρα εκκενώθη - και πρέπει να εκπληρώσω, συντόμως έστω, δυο ακόμη χρέη.

(*) Είναι σημαδιακό που κι ο δάσκαλός μου, ο Περικλής Παρασκευόπουλος, άφησε την Αρχαιολογική Σχολή των Παρισίων στα 1899 για να πάη να σπουδάση Πολ. Μηχανικός στη Λωζάνη...

(**) Την πρόθετη ευαισθησία μου στα γεωργικά, τη χρωστάω στον αλησμόνητο Γεωπόνο Παναγιώτη Τάσιο, τον πατέρα μου.

Πρώτον προς τους ξένους φίλους - και θα μου επιτρέψετε να το κάμω μέσω του βαρβαρικού αλβιονικού ιδιώματος:

I have to apologise first to our foreign friends; all this time, everything should have been «greek» to them. I hope at least that through the language of the heart, the message of my gratitude has reached them already. But it is an extremely pleasant duty to repeat it verbally now: Ladies and Gentlemen, let me reassure you that I have deeply felt the honour you made me by your presence here today. Spending that much time (and money, and effort), to come along here, to attend this little event of half a day, is such a generous offer that it could not be simply explained by the long, friendly and productive collaboration I had with you. Something else should have also contributed; and I know that for most of you, this additional incentive was your appreciation for this University and your love for this Country. I therefore have additional reasons to feel indebted to you. Thank you.

My heart urges me to address each of you individually; but I think it would be better made during the reception. Let me however express myself in a more collective way:

First, to thank all members of the international scientific Committee of this event, via its Chairman my beloved friend Prof. G. Macchi; when 35 years ago we started designing bridges together, our youth did not allow us to think of a day like this one!

Second, I wish to thank all my Colleagues in CEB via its President Dr. Roy Rowe. I still remember that night in Treviso, trying to convince him to accept to be my successor in CEB's presidency. You understand the honour I felt and my optimism for the future of CEB, when he finally accepted.

Lastly, I would like to refer to so many *absent* friends who for obvious reasons were hindered to join us today. More specifically to my «uncle» Franco Levi and my «cousin» Theodore Lewicki, who both are today in Teheran (brave young people), as well as to my

best friends Roger Lacroix and Michel Virlogeux who are today in Nashville (USA). And to so many others.

All in all, I am just *wondering* how I could ever be able to pay you back your kindness and honour you offered me...

Τελειώνω, στ' αλήθεια αυτή τη φορά, με το δεύτερο χρέος μου, προς την Οικογένειά μου. Την οικογένεια του Εργαστηρίου πρώτα: Αυτούς που στάθηκαν δίπλα μου για να φιάξουμε (πέτρα-πέτρα, μπουλόνι-μπουλόνι) αυτό το Εργαστήριο. Τους Μηχανικούς και το Τεχνικό και Διοικητικό προσωπικό, που τιμούν επίσης με την παρουσία τους τη σημερινή εκδήλωση. Χωρίς αυτούς, ουτ' εγώ, ουτ' οι Συνεργάτες μου, θα είχαμε κάνει αυτό το λίγο που κάνουμε για τη Χώρα και για την Ευρώπη.

Αλλ' «οικογένεια» είναι κι η φαμίλια μου: Και πώς μπορώ, μέρα σαν και τούτη, να μην ευχαριστήσω το πρόσωπο εκείνο που στήριξε την καθημερινή ζωή μου, εκείνη που με ανέχθηκε τριάντα χρόνια - τη Γυναίκα μου.

Διακρίσεις

Τιμητική Διάκριση Έλληνα Καθηγητή του Ε.Μ.Π. στη Γαλλία

Πριν λίγες ημέρες στο Παρίσι, και συγκεκριμένα στις 6 Νοεμβρίου στο VILLETTE όπου γίνεται ετησίως η επίσημη τελετή βραβεύσεων της Γαλλικής Ένωσης για την προώθηση των επιστημών (ASSOCIATION FRANCAISE POUR L' AVANCEMENT DES SCIENCES), κατά τη διάρκεια πανηγυρικής τελετής η Ένωση απένευσε στον καθηγητή του Ε.Μ.Π. Δρ. **Κ. Γκαραγκούνη** το βραβείο της Υδρολογίας για το έτος 1992, γεγονός για το οποίο τον συνεχάρη ο Πρόεδρος του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτος.

Το βραβείο αυτό δόθηκε στο διακεκριμένο επιστήμονα καθ. Δρ. Γκαραγκούνη ως επιβράβευση για το έργο του στην υδρολογία στην περιοχή της Μεσογείου, ανακηρύσσοντάς τον σαν τον καλύτερο Υδρογεωλόγο της χρονιάς για τη Μεσογειακή Λεκάνη.

Η ενθέρια της φιλικής αυτής χώρας προς την Ελλάδα έχει για στόχο να ανταμείψει την αξία των ερευνών στην Υδρολογία και ειδικά στα πόσιμα νερά και θερμομεταλλικά νερά, που διεξήχθησαν από τον Καθηγητή Δρ. Κ. Γκαραγκούνη στο Ε.Μ.Π.

Επί πλέον με την ενέργεια αυτή επιζητείται η επαφή και συνεργασία των Γάλλων και Ελλήνων ερευνητών μέσω του Ε.Μ.Π. Η Γαλλική Ένωση για την προώθηση των Επιστημών Γ.Ε.Π.Ε. διευθύνεται από Γάλλους Ακαδημαϊκούς.

Ο Δρ. Κ. Γκαραγκούνης είναι καθηγητής στο Ε.Μ.Π. και επίτιμος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αμβούργου.

Στη συνέχεια παραθέτουμε το λόγο που εκφώνησε ο Κ. Γκαραγκούνης στην τελετή απονομής του βραβείου.

«Κύριε Υπουργέ, Κύριε Πρόεδρε, Κύριοι Ακαδημαϊκοί, Κυρίες και Κύριοι,

Ευχαριστώ θερμά, για τη μεγάλη τιμή που μου κάνατε σήμερα.

Η Επιτροπή του AFAS απονέμει το Βραβείο στον Καθηγητή του Ε.Μ.Π. Κ. Γκαραγκούνη στις 6 Νοεμβρίου 1992 στο Παρίσι.

Σαν απλός εργατής της επιστήμης δέχομαι την Διεθνή αναγνώριση του επιστημονικού μου έργου, στην περιοχή της Υδρολογίας.

Αυτό το γεγονός μου δίνει μεγάλο κουράγιο να συνεχίσω ως ερευνητής

και επιστήμονας το ερευνητικό μου έργο, που συμβάλλει στη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου, και εδραίωνει την ειρήνη και τη φιλία των λαών.

Επειδή η γνώση και οι προβληματισμοί της Επιστήμης δεν έχουν σύνορα (όρια), είναι αδύνατο από ένα επιστήμονα να πραγματοποιηθούν επιτεύγματα χωρίς συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς.

Γι' αυτό είναι αναγκαία η επιστημονική συνεργασία στην έρευνα.

Η συνεργασία μεταξύ της Γαλλίας και της Ελλάδας προοδευτικά μεγαλώνει, όπως και η φιλία μεταξύ των δύο λαών.

Ρέει και αυξάνει χωρίς πολιτικά κριτήρια όπως το υπόγειο νερό προς όλες τις κατευθύνσεις.

Ευχαριστώ όλους τους Γάλλους συναδέλφους που συνεργάστηκαν και συνεχίζουν να συνεργάζονται μαζί μας, όπως το Ινστιτούτο Υδρολογίας του Πανεπιστημίου PARIS SUD, (LABORATOIRE D'HYDROLOGIE, UNIVERSTÉ DE PARIS SUD) στο CHATENAY-MALABRY με τον αούραστο επιστήμονα τον Prof. Raymond LAUGIER.

Ας θυμηθούμε τον αρχαίο Έλληνα φιλόσοφο Ηράκλειτο κύριοι που είπε «τα πάντα ρει και ουδέν μένει».

Παραμένει όμως η φιλία των λαών και ρέει ασταίρευτη η επιστημονική γνώση!

Το να έχεις έναν καλό φίλο και συνεργάτη σαν τον Prof. Raymond LAUGIER, είναι μια πολύτιμη κατάσταση.

Χωρίς έρευνα δεν υπάρχει εξέλιξη, ανάπτυξη και πρόοδος.

Χωρίς τη συνεργασία μεταξύ δύο φίλων λαών καμιά έρευνα δεν μπορεί να έχει επιτυχία. Και σ' αυτόν τον τομέα της έρευνας, όπως και σε άλλους πολλούς τομείς, οι Γάλλοι ήταν και θα μένουν πάντα φίλοι της Ελλάδος».

Βραβεία

Απονομή Βραβείων και Υποτροφιών

Στην κατάμεστη αίθουσα Τελετών του ΕΜΠ, έγινε στις 20 Νοεμβρίου σε ειδική τελετή, η απονομή βραβείων και υποτροφιών του Ιδρύματος. Τα βραβεία και τις υποτροφίες απένευσε ο Πρύτανης του ΕΜΠ κ. Νικ. Μαρκάτος ως εκπρόσωπος του ΕΜΠ και της Συγκλήτου.

Στην τελετή παρέστησαν και αρκετοί αθλοθέτες οι οποίοι και επέδωσαν τα αντίστοιχα βραβεία. Συγκίνηση προκάλεσε η αναφορά του Πρύτανη στην θέσπιση από το Ίδρυμα βραβείου στη μνήμη του αείμνηστου Καθηγητή **Ιωάννη Κόλλια** και κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή. Το βραβείο αυτό δόθηκε από την σύζυγο του Ι. Κόλλια.

Συγκινητική ήταν επίσης η στιγμή, που κλήθηκε να βραβευτεί ο φοιτητής του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών **Μιχαήλ Σμπιλήρης** του Γεωργίου, ο οποίος απεβίωσε. Το βραβείο παρέλαβε η θεία του, η οποία μετέφερε την επιθυμία της οικογενείας, τα χρήματα του βραβείου να χρησιμοποιηθούν από την Πρυτανεία κατά τη βούλησή της.

Τα βραβεία και τις υποτροφίες έλαβαν οι κάτωθι:

- **ΘΩΜΑΪΔΕΙΟ**: Ευθ. Χρυσικού, Ευαγγ. Πορτούλη, Μιχ. Σμπιλήρης, Παν. Δραγώνας, Ζ. Μωραϊτή, Αρ. Νικολακόπουλος, Εμμ. Στεφαννάκης, Γεωργ. Καλαμαράς, Νικ. Κορωνάκης, Γεωργ. Ίδρας.
- Στη μνήμη **ΛΥΣΣΑΝΔΡΟΥ ΚΑΥΤΑΝΤΖΟΓΛΟΥ**: Σπ. Γούσης, Μ. Κακούση, Παν. Μαντζιάρας, Χαρ. Μοριανού, Νικ. Ράμμος.

- Έπαθλα **ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΚΩΝ/ΝΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΥ**: Κων. Νικολάου, Μ. Βασιλοπούλου, Δ. Λεοντίδης, Αθ. Λίτσας.
- Βραβείο **Εμμ. Βουγιούκαλου** στη μνήμη **ΙΩΑΝΝΗ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγητή ΕΜΠ**: Παναγ. Κατοίνα.
- **ΚΑΡΥ**: Θεμ. Παναγιωτίδης, Σοφ. Λιμνιουράκης.
- **ΑΝΔΡΕΑ ΠΛΟΥΜΙΣΤΟΥ**: Σπ. Παπαπέτρος.
- **ΣΤΑΜΟΥΣΤΟΥΡΝΑ**: Αντιγ. Ιωαννίδου.
- Στη μνήμη **ΔΙΟΜΗΔΗ ΚΟΜΝΗΝΟΥ**: Ιωάννης Επανωμεριτάκης, Κων/να Οικονόμου, Δημ. Σκαρλάτος.
- **ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ, ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1973**: Κων/νος Αδάμ, Μιχ. Λουλάκης, Γεωργ. Μήτσι, Βασ. Δρούγκας, Ανδρ. Τζεμές, Μεν. Καραβέλας.
- **ΑΝΔΡΕΑ ΠΛΟΥΜΙΣΤΟΥ**: Σπ. Βερναρδάκης, Μαρία-Πούλια Μποϊλέ.
- **Δ. ΣΑΜΑΡΑ**: Γεωργ. Παπαδάκης, Μαρ. Φιλοκύπρου.
- **ΚΩΝ/ΝΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**: Βασ. Βασιλειάδης.
- Βραβείο **ΠΡΑΣΙΤΕΛΗ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**: Αχ. Παπαδημητρίου.
- **ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΛΛΙΑ**: Αν. Α. Προδρομίδης.

- Υποτρ. **ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΤΣΑΝΤΙΛΗ**: Κων. Τσαφέτσας.
- Υποτρ. **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ**: Ελισσ. Τερόπουλου.
- **ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΙΔΕΙΟΣ Υποτρ.**: Ευγενία Ζαφείρη, Γεώργ. Λιλιές, Γεώργ. Καραγιώργος, Χρ. Γιώκας, Σπυρ. Κουρτάκης, Αν. Λαμπρόπουλος, Λεων. Δρίκος.
- Υποτρ. **ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΕΤΣΟΒΟ**: Δημ. Ρόκος, Γεώργ. Συλάκος.
- Υποτρ. **ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ**: Κων. Ναθαναηλίδης, Κων. Μιχαλόπουλος, Χρ. Τζιβανίδης, Βασ. Βασσάλος, Π.-Π Σωτηριάδης, Χριστ. Κωνσταντινίδη, Αστ. Χαραλαμπίδη, Αντ. Αριστείδοπουλου, Ι. Χούχουλας, Χρ. Γιώκας, Θεοφ. Αναστασιάδης.
- Υποτρ. **ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΡΙΞΟΥ ΖΩΓΡΑΦΑΚΗ**: Αντ. Αριστείδοπου-

λου, Παν. Τριβέλλας, Ευαγγ. Ζή-
ρα, Μαριάνθη Ιεραπετρίτου, Ζωή

Μωραΐτη, Αριστ. Νι-
κολακόπουλος.

Η τελετή, διανθίστηκε με
το πρόγραμμα που παρου-
σίασε η Μικτή Χορωδία και
Ορχήστρα του ΕΜΠ (με τη
σύμπραξη της Μουσικής Ε-
ταιρείας Επιστημόνων και
της Καλλιτεχνικής Εται-
ρείας Επιστημόνων) υπό τη
διεύθυνση του **Βασ. Μακρί-
δη**.

Το πρόγραμμα περιελάμ-
βανε:

- Menuetto (Luigi
Boccherini)

- Δόξα στο «Πνεύμα»
(Βασ. Μακρίδη)

- Ave Verum Corpus (W.A.Motzart)

- Panis Angelicus (César Frank)

Το πρόγραμμα της Μικτής Χορωδίας
και Ορχήστρας χειροκροτήθηκε θερμά
από τους παρισταμένους, το δε Solo του
Τενόρου **Δημοσθένη Φιστουρή** που εί-
ναι διπλωματούχος του Τμήματος Μη-
χανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών Ε-
ΜΠ, απέσπασε τις καλύτερες κριτικές.

Θα πρέπει τέλος αναφερθεί ότι η ε-
πιτυχία της όλης τελετής οφείλεται στην
άψογη οργάνωση, που είχαν αναλάβει
οι υπάλληλοι του Τμήματος Σπουδ. Με-
ρήμενης **Χριστίνα Θάνου** και **Μαρία Ασβε-
στάκη**. Αξίζει να σημειωθεί δε ότι η κα
Χρ. Θάνου, διέκοψε αναρωστική της ά-
δεια και εργάστηκε υπεράνθρωπα για την
επιτυχία της όλης εκδήλωσης.

Εκθέσεις

Έκθεση γλυπτικής στην Πρέβεζα

Απειρίζοντας το άπειρο (γύψος σε χαλκό).

Στις 31 Οκτωβρίου 1992, ο επικ. κα-
θηγ. Ε.Μ.Π. Γ. Καλακαλλάς εγκαινία-
σε έκθεση γλυπτικής σε εκθεσιακό χώ-
ρο στην Πρέβεζα.

Η έκθεση έγινε στα πλαίσια των πο-
λιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου
Πρεβέζης, για τα 700 χρόνια ύπαρξης
και 80 χρόνια απλευθέρωσης της πό-
λεως.

Ο γλύπτης Γ. Καλακαλλάς εξέθεσε
20 γλυπτά. Προ των εγκαινίων της εκ-
θέσεως ο κ. Καλακαλλάς ανέπτυξε το
θέμα «Αισθητική και Παιδεία». Τον
καλλιτέχνη προσφώνησε η κ. Κ.
Τσαϊμου

Προσφώνηση του γλύπτη
Γ. Καλακαλλά
από την Κ. Γ. Τσαϊμου*

Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο.

Και ο άνθρωπος με τη σειρά του προ-
σπαθεί με τα πνευματικά χαρίσματα,
με το ταλέντο του, με την τεχνική του
παιδεία, να δημιουργήσει εικόνες
θείες.

Μια έκφραση αυτής της δημιουργίας
είναι και η γλυπτική.

Ο γλύπτης με γνώμονα την ευαισθη-
σία του, πλάθει με τα χέρια του, με τα
εργαλεία, με το μυαλό του την ύλη -

Το έργο συμβολίζει την παγκοσμιότητα ή-
χου και εικόνας που φέρνει κοντά τους
λαούς της γης. Αντίγραφο του έργου σε ο-
ρχήγαλλο, δόθηκαν ως ειδικό βραβείο στο
μεγάλο γκαλά για την τηλεόραση, που θε-
σμοθέτησαν οι «Εικόνες» σε συνεργασία με
την ΕΡΤ-1 (1988).

(*) Η Κ. Τσαϊμου είναι λέκτορας στο Τμ. Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργών Ε.Μ.Π.

πυλό, μάραμο και τη μεταμορφώνει σε έργα δημιουργίας.

Έργα τριδιάστατα στο χώρο.

Ο καλλιτέχνης που μας παρουσιάζει τα έργα του σήμερα, ανήκει στο χώρο της δημιουργίας αυτής. Στο χώρο της γλυπτικής.

Καταξιωμένος καλλιτέχνης. Γνωστός όχι μόνο στον Ελλαδικό χώρο αλλά και στον Ευρωπαϊκό. Με ατομικές εκθέσεις τόσο στην πατρίδα μας όσο και στην αλλοδαπή.

Μεγάλα γλυπτά του έργα κοσμούν εξωτερικούς χώρους της Αθήνας και άλλων πόλεων. Μικρότερα του -σε διαστάσεις- έργα, πλουτίζουν ιδιωτικές συλλογές. Πρόκειται για το γλύπτη Γ. Καλακαλλά, επιχ. καθ. στο Ε.Μ.Π., στο Εργαστήριο Πλαστικής, της Αρχιτεκτονικής Σχολής.

Γεννημένος και μεγαλωμένος στον Τύρναβο της Θεσσαλίας, σπούδασε γλυπτική στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα.

Διακρίνεται για το ήθος του, τη σεμνότητά του, την εργατικότητα του και κυρίως για την άμεση επικοινωνία με τους σπουδαστές του. Το εργαστήριό του γίνεται φυτώριο νέων καλλιτεχνών.

Συνεργάσιμος και φιλικός με τους συναδέλφους.

Ο Γ. Καλακαλλάς έμμεσα μας είναι γνωστός, πολύ πριν από τη σημερινή του παρουσία στην Πρέβεζα, με την έκθεση της γλυπτικής. Είναι ο δημιουργός της κόκκινης αφίσας, που πριν λίγο καιρό έχει πλημμυρίσει την πόλη μας. Μια αφίσα πετυχημένη κατά τη γνώμη μου. Ανταποκρίνεται στο σκοπό της.

Όταν μου τηλεφώνησαν από το Δήμο και με ρώτησαν αν γνωρίζω κάποιο καλό καλλιτέχνη για να αναλάβει να φτιάξει την αφίσα την αφιερωμένη στην ύπαρξη και απελευθέρωση της Πρέβεζας, για τις εκδηλώσεις του Δήμου, είπα αβίαστα: Ναι. Με μία επιφύλαξη όμως. Αν δεχόταν και ο καλλιτέχνης να αναλάβει μια τέτοια δουλειά. Γιατί ήξερα ότι ήταν ένας καταξιωμένος δημιουργός. Και ο καλλιτέχνης αυτός δεν ήταν άλλος από το γλύπτη Γ. Καλακαλλά.

Ο Γ. Καλακαλλάς ήξερε την Πρέβεζα μέσω των πολλών φίλων του Πρεβεζάνων.

— Αφού είναι για την Πρέβεζα μου είτε, και μου το ζητάς εσύ, θα τη φτιάξω την αφίσα.

Ερωτικό (χαλκός) 1,20 × 0,90 × 0,40.

Και έτσι δέχθηκε να συμβάλει και αυτός στις εκδηλώσεις του Δήμου. Όχι μόνο με την αφίσα, αλλά όταν του πρότεινα να παρουσιάσει μία έκθεση γλυπτικής στην Πρέβεζα, τον βρήκα θετικό.

Πρέπει να τονίσουμε εδώ, ότι είναι η πρώτη έκθεση γλυπτικής σε εκθεσιακό χώρο στην Πρέβεζα. Την έκθεση αυτή θα την επισκεφτούμε μετά την ομιλία.

Με αυτά τα λίγα λόγια τελειώνω την παρουσίαση του καλλιτέχνη, πριν δώσω το λόγο στον ίδιο να μας αναπτύξει το θέμα «Αισθητική Παιδεία».

Σύγκλητος

Από τις Αποφάσεις Συγκλήτου

Κληροδοτήματα

Η Σύγκλητος, έχοντας υπόψη της την εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής για την αξιοποίηση της Ιδιαίτερης Περιουσίας του Ε.Μ.Πολυτεχνείου κ. Γ. Κοσμετάτου και τη συζήτηση που διεξήχθη αποφασίζει:

1. Να εξασφαλιστεί Νομική κάλυψη πλήρους απασχόλησης του έργου της Επιτροπής (με την ανάλογη βέβαια αποζημίωση), ώστε να αρθεί το σημερινό φαινόμενο συμμόρφωσης στην όλη προσπάθεια αξιοποίησης των κληροδοτημάτων.
2. Να διευρυνθούν οι αρμοδιότητες της Επιτροπής, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική η λειτουργία της.
3. Να δρομολογηθούν οι διαδικασίες για ίδρυση Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου που θα αναλάβει την διαχείριση της περιουσίας του Ιδρύματος και

4. Να ζητηθεί από την προαναφερόμενη Επιτροπή όπως μέσα σε ένα μήνα υποβάλει προς τη Σύγκλητο συγκεκριμένες προτάσεις (Αποφ. 9-10-92).

Επιτροπές

Η Σύγκλητος, αφού έλαβε υπόψη της:

α) το αίτημα του Πρύτανη του Ιδρύματος, σχετικά με την αντικατάσταση του λόγω φόρτου εργασίας, από τη θέση του Προέδρου, στις Επιτροπές «Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων» και «Καταπολέμησης των Ναρκωτικών», που έχουν συσταθεί με την από 10.1.92 απόφαση της Συγκλήτου και

β) την συζήτηση που ακολούθησε αποδέχεται το αίτημα του Πρύτανη και ορίζει τον κ. Γ. Καραγιάννη, Καθηγητή του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών, ως Πρόεδρο της Επιτροπής «Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων» και την κα. Α.

Βρυχεία, Επ. Καθηγήτρια του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ως Πρόεδρο της Επιτροπής «Καταπολέμησης των Ναρκωτικών» (Αποφ. 30-10-92).

Διάθεση χώρου σε εταιρεία

Η Σύγκλητος, αφού έλαβε υπόψη της:

α) την από 29.9.92 απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου, σχετικά με την διάθεση χώρου για εγκατάσταση συγκροτήματος παραγωγής σκυροδέματος στο Γήπεδο Ζωγράφου από την Κοινοπραξία «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ» και

β) την εκτεταμένη συζήτηση που έγινε, εγκρίνει κατ' αρχήν τη διάθεση χώρου 20 περίπου στρεμμάτων στην Κοινοπραξία «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ» επί μια δετία, με τις ακόλουθες επισημάνσεις:

1. Θεωρεί ότι η πρόταση του Πρυτανικού Συμβουλίου για την προσφορά από τη Μ.Α. εν είδει «αντιπαροχής» και συγκεκριμένα:

1.1. Τις γενικές εκσκαφές και διαμόρφωση χώρου Αθλητικών εγκαταστάσεων για γήπεδο ποδοσφαίρου και κολυμβητήριο Ολυμπιακών διαστάσεων.

1.2. Τις βασικές οικοδομικές εργασίες (οπλισμένα σκυροδέματα) για το κολυμβητήριο και κερκίδες χωρητικότητας 2.000 θέσεων.

1.3. Τη δενδροφύτευση του όλου χώρου της Πολυτεχνειούπολης και συντήρηση του πρασίνου επι 5ετία, με βάση μελέτη που θα εκπονηθεί από το ΕΜΠ

1.4. Τη διαμόρφωση του προς διάθεση χώρου (πράγμα άλλωστε αυτονόητο), κατασκευή σε όλο το μήκος του χώρου (περίπου 120μ) του αγωγού αντιπλημμυρικής προστασίας που προβλέπεται από τις μελέτες υποδομής και πλήρη αποκατάσταση του χώρου μετά την απομάκρυνση της Μ.Α.

1.5. Την εξασφάλιση επιπέδου ηχορύπανσης κάτω των 50 dbε για τα πλησιέστερα προς το συγκρότημα κτίρια της Πολυτεχνειούπολης,

1.6. Τη διασφάλιση αξιοποίησης του συγκροτήματος παραγωγής σκυροδέματος από το Ε.Μ.Π. για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, αποτελεί μικρό τμήμα έναντι του οφέλους από τη χρήση του διατιθέμενου χώρου και αναθέτει στην Πρυτανεία να διαπραγματευτεί το όλο θέμα κάτω από το πρίσμα των παρατηρήσεων που διατυπώθηκαν στη συζήτηση για μεγιστοποίηση του οφέλους του Ιδρύματος.

2. Κρίνει απαραίτητη την υποβολή από την κοινοπραξία Μ.Α.:

2.1. πλήρους μελέτης με στοιχεία παραγωγής, νομικής κάλυψης, όχλησης, κυκλοφοριακής ρύθμισης κ.ο.κ. του συγκροτήματος

2.2. σχεδίων σύμβασης που θα υπογράφουν τα αντισυμβαλλόμενα μέρη.

3. Οι τελικοί όροι, όπως θα διαμορφωθούν μετά τις διαπραγματεύσεις θα πρέπει να έλθουν στη Σύγκλητο προς έγκριση. (Συγκ. 9.10.92).

Στη συνέχεια η Σύγκλητος στη συνεδρία της 30.10.92 πήρε την εξής απόφαση:

Η Σύγκλητος έχοντας υπόψη της:

— α) την ενημέρωση του Πρύτανη του Ιδρύματος κ. Ν. Μαζάτου και του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας κ. Α. Αθανασιάδη, σχετικά με τις διαπραγματεύσεις που έχουν γίνει μέχρι τώρα με την Κ/Ξ «ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ» προκειμένου να παραχωρηθεί από το Ίδρυμα χώρος στην ανωτέρω Εταιρεία επί μια 5ετία για την εγκατάσταση συγκροτήματος παραγωγής σκυροδέματος,

— β) την από 9.10.92 απόφασή της σχετικά με το προαναφερόμενο θέμα

— γ) την διεξοδική συζήτηση που ακολούθησε, επαναβεβαιώνει την από 9.10.92 απόφασή της και επισημαίνει τα ακόλουθα:

Εγκρίνει κατ' αρχήν την πρόταση και αναθέτει στον Πρύτανη να διαπραγματευθεί παραπέρα το θέμα με βάση τις παρακάτω παρατηρήσεις:

— 1. Αφού εξετασθεί κατά πόσον «δικαιούμεθα» να παραχωρήσουμε την αιτούμενη έκταση, να διατυπωθεί το Νομικό καθεστώς υπό το οποίο θα λειτουργήσει η σύμβαση που θα υπογραφεί μεταξύ του ΕΜΠ και της Κ/Ξ ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ, έτσι ώστε η σύμβαση αυτή να καλυφθεί νομικώς πλήρως.

— 2. Να δοθεί προσοχή στον καθορισμό της δυναμικότητας των εγκαταστάσεων που θα γίνουν και στον τρόπο ελέγχου της στη διάρκεια της σύμβασης.

— 3. Το τμήμα της αντιπαροχής να προσδιορίζεται με βάση την αρχή της αποτίμησης και όχι της προεκτίμησης των υπηρεσιών ή ειδών που θα παρέχονται από την Κ/Ξ ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ στη διάρκεια της ισχύος της σύμβασης.

— 4. Να καταστεί σαφές ότι η διάρκεια της σύμβασης είναι 5ετής και ότι τυχόν παράτασή της θα αποτελέσει αντικείμενο νέων διαπραγματεύσεων σε νέα βάση σύμφωνα με τις τότε συνθήκες.

— 5. Να διασφαλισθεί η χρήση του συγκροτήματος από το ΕΜΠ για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

— 6. Να ασχοληθεί ενεργά η Επιτροπή Αθλητικών Δραστηριοτήτων στις διαπραγματεύσεις του Ιδρύματος με την ανωτέρω Εταιρεία, αφού ήδη έχει ζητηθεί από την Εταιρεία εν είδει «αντιπαροχής» η διαμόρφωση Αθλητικών Εγκαταστάσεων στο χώρο της Πολυτεχνειούπολης (Απόφαση Σ. 9.10.92).

— 7. Η προσφορά της Κ/Ξ ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ να συμπεριλάβει και το σκυροδέμα ενός νέου κτιρίου στις εγκαταστάσεις Ζωγράφου.

— 8. Η Μελέτη που θα πρέπει να ξαναυποβάλει η Κ/Ξ ΜΕΤΡΟ ΑΘΗΝΩΝ να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη και

— 9. Η σχετική σύμβαση θα πρέπει να έρθει για τελική έγκριση στη Σύγκλητο.

Η απόφαση αυτή βασίστηκε στην από 29.10.92 εισήγηση του Προϊσταμένου της Τεχνικής Υπηρεσίας ΕΜΠ κ. Α. Αθανασιάδη, που έχει ως εξής:

— ΘΕΜΑ: Παραχώρηση χώρου του Γηπέδου στην Κ/Ξ «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ ΜΕΤΡΟ» για την εγκατάσταση εργοταξίου

Κύριε Πρύτανη

Μετά την τελευταία συνάντηση που έγινε στο γραφείο σας στις αρχές της εβδομάδας με εκπροσώπους της Κοινοπραξίας, σας γνωστοποιώ τα εξής:

— 1. Η Κ/Ξ έχει υποβάλει τα στοιχεία της παραγράφου 2.1 της από 9-10-92 απόφασης της Συγκλήτου σχετικά με την παραγωγή, την όχληση κ.λ.π. Τα στοιχεία αυτά είναι κατ' αρχήν πλήρη και απαντούν και ποιοτικά στα τεθέντα ερωτήματα.

— 2. Η Κ/Ξ έχει υποβάλει επίσης ένα σχέδιο συμφωνητικού, αντίγραφο του οποίου σας επισυνάπτω, το οποίο όμως πρέπει να υποστεί μία νομική επεξεργασία, από τους Δικηγόρους του Ιδρύματος, αφού βεβαίως προηγουμένως οριστικοποιηθούν το είδος και το ύψος των παροχών του χρήστη προς το ΕΜΠ σύμφωνα με την προαναφερόμενη απόφαση της Συγκλήτου. Ανεξάρτητα πάντως από αυτά, οφείλω να σας επιστήμω δύο όρους της σύμβασης τους οποίους πιστεύω ότι το Ίδρυμα δεν πρέπει να αποδεχθεί.

— α. Στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι:

«1) Ο ΧΡΗΣΤΗΣ θα εγκαταστήσει εντός του χώρου αυτού ένα πλήρες εργοτάξιο συμπεριλαμβανομένου και του συγκροτήματος παραγωγής σκυροδέματος, το οποίο και θα λειτουργήσει επί όσο διάστημα απαιτήσει η εκτέλεση του ΕΡΓΟΥ, διάστημα το οποίο τρεχόντως προβλέπεται ως η πενταετία 1993-1997. Μετά το πέρας της ως άνω χρήσεως του χώρου, ο ΧΡΗΣΤΗΣ θα απομακρύνει πλήρως όλες τις εγκαταστάσεις του και θα αποδώσει τον χώρο στον ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗ ως τον παρέλαβε και ως αναφέρεται ειδικότερα στην συνέχεια. Ο ΠΑΡΑΧΩΡΗΤΗΣ δεν δικαιούται να ζητήσει την απόδοση του παραχωρούμενου χώρου πριν από την ολοσχερή λήξη του ΕΡΓΟΥ, έστω και αν έχει επείγουσα ανάγκη του χώρου αυτού, την οποία δεν μπορούσε να προβλέψει.»

Η διατύπωση αυτή αφήνει ανοικτή τη διάρκεια της σύμβασης με πολύ μεγάλη πιθανότητα επέτασής της πολύ πέραν της 5ετίας, ενώ όλες οι μέχρι σήμερα συζητήσεις, εισηγήσεις και κρίσεις της σκοπιμότητας είχαν θεμελιωθεί εκ μέρους των οργάνων του Ε.Μ.Π. στην 5ετή διάρκεια.

Εκτιμώμε ότι η σύμβαση πρέπει να λήξει στην 5ετία και τυχόν ανανέωσή της να αποτελέσει ενδεχομένως αντικείμενο ιδιαίτερης συμφωνίας.

— β. Στην παράγραφο 4.5 αναφέρεται ότι «ο χρήστης θα δέχεται στις εγκαταστάσεις του συγκροτήματος για διδακτικούς σκοπούς, τους σπουδα-

στές και το διδακτικό προσωπικό του παραχωρητού».

Στις προκαταρκτικές συζητήσεις είχε γίνει σαφές ότι θα μπορεί να γίνεται χρήση του συγκροτήματος απο το Ε.Μ.Π. και για ερευνητικούς σκοπούς, πράγμα που δεν περιλαμβάνεται στο σχέδιο της σύμβασης.

Επειδή το θέμα αφορά όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής κοινότητας, τα οποία καλούνται να συνυπάρξουν για μια δετία με την εταιρεία ΜΕΤΡΟ, η Συντακτική Επιτροπή του Περιοδικού δημοσιεύει τα πλήρη κείμενα τόσο των αποφάσεων της Συγκλήτου όσο και της εισηγήσεως της Τ.Υ. για να ενημερω-

θούν. Επίσης η Συντακτική Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει τεκμηριωμένες θετικές ή αρνητικές απόψεις επί του θέματος μελών της κοινότητας, εφ' όσον κρίνουν σκόπιμο να εκφέρουν γνώμη.

Συνέδρια - Σεμινάρια - Ημερίδες

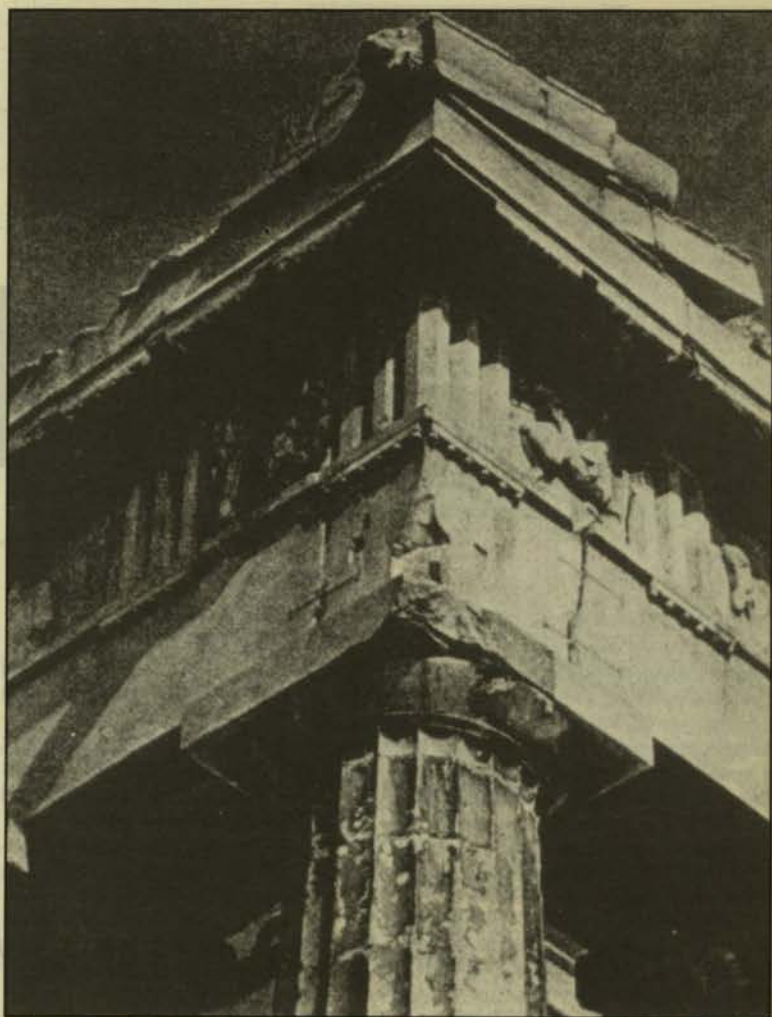
Ρύπανση και Κληρονομιά Οι θεράποντες της Πέτρας

Ο Ελληνο-γαλλικός Επιστημονικός και Τεχνικός Σύνδεσμος, το Επιστημονικό Τμήμα της Γαλλικής Πρεσβείας, η Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή, το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών και ο Όμιλος Rhône-Poulenc, διοργάνωσαν υπό την αιγίδα του Ελληνικού Υπουργείου Πολιτισμού, γαλλο-ελληνικό Συνέδριο με θέμα «Ρύπανση και Κληρονομιά: Οι θεράποντες της Πέτρας». Το συνέδριο έλαβε χώρα την Δευτέρα και Τρίτη, 9 και 10 Νοεμβρίου 1992 στο Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών.

Στο συνέδριο έλαβαν μέρος ειδικοί του προβλήματος ρύπανσης της πέτρας (μάρμαρο, μαλακές πέτρες - τόφος, πέτρωμα - άψητο τούβλο, τοιμέτο και σοβάς) και των μεθόδων προστασίας, καθώς και αρχαιολόγοι που αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της συντήρησης στους διάφορους αρχαιολογικούς χώρους. Συγκεκριμένα ομιλίες έγιναν από τους: **Θ. Σκουλικιδη**, καθηγητή ΕΜΠ, **Μ. Κορρέ**, υπεύθυνο αναστηλώσεων του Παρθενώνος, **J.-P. Dufoix**, Γενικό επιθεωρητή των Ιστορικών Μνημείων, **R. Lefevre**, καθηγήτη Παν/μίου Paris XII Creteil, **Ν. Μπελογιάννη**, από το ΥΠΠΟ και **C. Molteni**, σύμβουλο της Rhône-Poulenc.

Στόχος του συνεδρίου ήταν, αφενός να κάνει γνωστές στο ευρύ κοινό τις νέες δυνατότητες που συνδέονται με τις τελευταίες επιστημονικές ανακαλύψεις και την τεχνολογία σε θέματα προστασίας και αναπαύσεως της πέτρας των αρχαίων μνημείων, και αφετέρου να παρουσιάσει μερικές παραδειγματικές εργασίες στο συγκεκριμένο τομέα, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Επίσης, στο πλαίσιο του εορτασμού των **50 χρόνων του Τμήματος Χημείας του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης**, ο καθηγητής του Τμήματος

Χημικών ΕΜΠ **Θ. Σκουλικιδη**ς έδωσε διάλεξη στη Θεσσαλονίκη, την Τετάρτη 11 Νοεμβρίου, με θέμα: «Μηχανι-

σμός Θείωσης των Μαρμάρων Αρχαίων Μνημείων - Μοντέλο γαλβανικού στοιχείου. Προστασία με η-ημιαγωγούς».

Εξοικονόμηση Ενέργειας στις Χερσαίες Μεταφορές

Την Τετάρτη 2 Δεκεμβρίου έγινε στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο ημερίδα με θέμα: «Εξοικονόμηση Ενέργειας στις Χερσαίες Μεταφορές». Η ημερίδα οργανώθηκε από τον Τομέα Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής του ΕΜΠ και την Τεχνική Εταιρεία ΑΣΠΡΟΦΟΣ ΑΕ υπό την αιγίδα του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας,

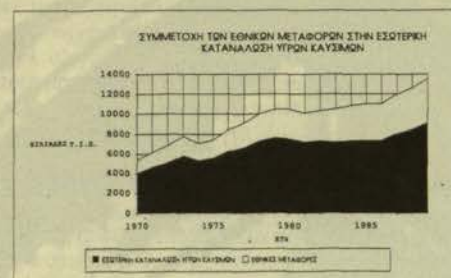
και λεπτομερή στοιχεία για τη σημερινή κατάσταση στη χώρα μας σε σύγκριση με τις χώρες του εξωτερικού και έγιναν συγκεκριμένες προτάσεις για εξοικονόμηση ενέργειας στις χερσαίες μεταφορές. Οι μεταφορές αυτές αντιπροσωπεύουν το 90% της κατανάλωσης του συνόλου των μεταφορών, το 1/4 της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας και

στροφή του επιβατικού κοινού στα Μαζικά Μέσα Μεταφοράς, Ομαδική Χρήση επιβατικών αυτοκινήτων Ι.Χ. (Carpooling), επιλογή οικονομικότερων και μικρότερου μεγέθους αυτοκινήτων, βελτίωση της σηματοδότησης, εκσυγχρονισμό του υπεραστικού σιδηροδρόμου και ανάπτυξη του προαστιακού σιδηροδρόμου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1α

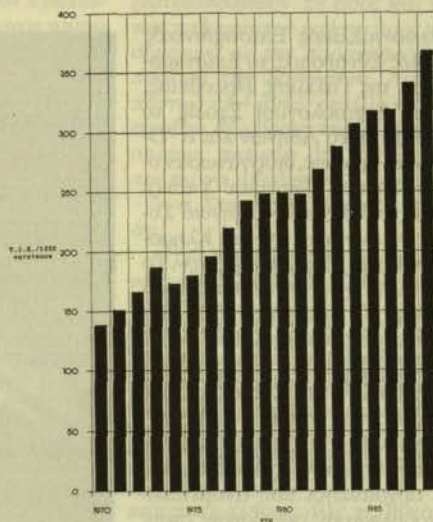
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1β

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΥΒΕΤ.

Διάγραμμα 2

Συσχέτιση Κατανάλωσης καυσίμων στις οδικές μεταφορές και πληθυσμού στην Ελλάδα

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Υ.Β.Ε.Υ., Ε.Σ.Υ.Ε.

στα πλαίσια του Κοινοτικού Προγράμματος VALOREN.

Στην ημερίδα έγιναν δέκα ομιλίες τόσο από τους εκπαιστώπους των τριών Υπουργείων Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και Μεταφορών και Επικοινωνιών όσο και από τους επιστήμονες του ΕΜΠ και της ΑΣΠΡΟΦΟΣ οι οποίοι εργάστηκαν στα δύο σχετικά ερευνητικά έργα του προγράμματος VALOREN που παρουσιάστηκαν. Δόθη-

το 1/2 της συνολικής κατανάλωσης υγρών καυσίμων.

Εκτιμήσεις που έκανε η ερευνητική ομάδα του ΕΜΠ με υπεύθυνο τον Καθηγητή **Ι. Φραντζεσκάκη**, δείχνουν ότι είναι δυνατή η μείωση της συνολικής ετήσιας κατανάλωσης ενέργειας στις χερσαίες μεταφορές κατά περίπου 10%, που αντιστοιχεί σε 460.000 τόνους ισοδύναμοι πετρελαίου ή 100 περίπου εκατομ. δολάρια ανά έτος.

Η σημαντικότερη εξοικονόμηση προκύπτει από τις προτάσεις για: Βαθμιαία

Περισσότερα στοιχεία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν από τον τομέα Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής του ΕΜΠ (Κα Λία Σταματιού τηλ. 7780559, 7715524)

Από τα διαγράμματα που παρατίθενται να σημειώσουμε μόνο τη μεγάλη συμμετοχή των εθνικών μεταφορών στην κατανάλωση ενέργειας (1α) και υγρών καυσίμων (1β) και τη μεγάλη αύξηση της κατανάλωσης ανά κάτοικο (2) που οφείλεται κυρίως στη σημαντική αύξηση του Ι.Χ.

Μαθήματα Εμβάθυνσης της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής

Πραγματοποιήθηκαν στο Αμφιθέατρο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ, μαθήματα εμβάθυνσης της Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής, τα οποία οργάνωσε το Σπουδαστήριο Ιστορίας της

Αρχ/κής ΕΜΠ. Η διδασκαλία των μαθημάτων αυτών, έγινε από τους κάτωθι:

- Χαράλαμπος Μπούρα, Αρχ/να, Καθηγητή ΕΜΠ (Αναστασιούπολις-Δάρας)

- Μανόλη Κορρέ, Δρ. Αρχ/να στο ΥΠΠΟ (Τα λατομεία του Πεντελικού)
- Παναγ. Τουρκινιώτη, Δρ. Αρχ/να, Ειδ. Επιστ. ΕΜΠ (Η σχέση του Adolf Loos και του Le Corbusier)

- Ελπίδα Παπαγιαννάκη-Χαίρη, Αρχ/να D.R.L.G, Δρ. αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης (Παρατηρήσεις σε Ελληνι-

στικής εποχής αρχιτεκτονικά μέλη από τη Μικρά Ασία)

- Σωτήρη Βογιατζή, Αρχ/να ΕΜΠ, Μ.Α. Παν/μίου Εδιμβούργου, στο

ΥΠΠΟ (Το Καθολικό της Μονής Δούσιου).

Εκδηλώσεις του Τμ. Αρχιτεκτόνων

- 1) Τομέας Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού: Περιοδική έκθεση Σπουδαστικών Εργασιών από τα μαθήματα του Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων του εαρινού εξαμήνου 1991-92. Κτίριο Αβέρωφ, 23 Νοεμβρίου - 23 Δεκεμβρίου 1992.

- 2) Αίθουσα Τελετών 4.12.1992: Διάλεξη με θέμα «Ο C. F. Hansen και ο κλασικισμός στη Δανία», από τον Δρ. Hakon Lund, Διευθυντή της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Κοπεγχάγης, καθηγητή της Ιστορίας Τέχνης

στην Αρχιτεκτονική σχολή της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Κοπεγχάγης (1961-68) και καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης από το 1969.

Συμπόσιο προς τιμήν του Α. Παπαπέτρου

Από τη Δευτέρα 7 Δεκεμβρίου έως και την Τετάρτη 9 Δεκεμβρίου πραγματοποιήθηκε συμπόσιο προς τιμήν του ομότιμου καθηγητή του ΕΜΠ και διακεκριμένου Έλληνα επιστήμονα Αχιλλέα Παπαπέτρου. Το συμπόσιο συνδιοργανώθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Θέμα του ήταν «**Τα οντολογικά θεμέλια των κοσμολογικών θεωριών**» και είχε ευρεία ελληνική και διεθνή συμμετοχή. Σταχυολογώντας τα θέματα των εισηγήσεων που παρουσιάστηκαν στο συμπόσιο, θα αναφέρουμε τις ομιλίες των καθηγητών του Παν. Αθηνών **Γ. Κοντόπουλου** («Σύγχρονες εξελίξεις στην Κοσμολογία») και **Ν. Αντωνίου** («Το πρώιμο Σύμπαν και η σύγχρονη Πυρηνική Φυσική») που έδωσαν μια συνολική εικόνα των οριζόντων της σύγχρονης κοσμολογίας. Επίσης ο καθηγητής φιλοσοφίας του Παν. Ιωαννίνων **Ε. Μπιτσάκης** μίλησε για την «Εξέλιξη των χωροχρονικών εννοιών», ενώ ο αναπλ. καθ. του ΕΜΠ **Α. Μπαλτάς** είχε ως θέμα της ομιλίας του τη «Φιλοσοφία για τη Φυσική: μεταφυσικές δεσμεύσεις και γνωσιολογικό τακτ». Ακόμη αναφορά έγινε στην κοσμολογία των αρχαίων Ελλήνων (**Ε. Παπαδημητρίου**, **Ε. Καρμαπατζάκη**, Παν/μιο Ιωαννίνων). Ο Γάλλος ακαδημαϊκός **J.C. Pecker** και ο καθηγητής **J.P. Vigié** μίλησαν για εναλλακτικά κοσμολογικά μοντέλα, ενώ ο καθηγητής **Ph. Tourrenc** αναφέρθηκε στη σημερινή κατάσταση πραγμάτων στον τομέα της πειραματικής ανάχνυσης βαρυτικών κυμάτων. Τέλος, ο επίχ. καθηγητής του Παν/μίου Ιωαννίνων **Χ. Κολάσης** αναφέρθηκε στο θεώρημα Παπαπέτρου και τη σημασία του στη Γενική Θεωρία της Σχετικότητας.

Παραθέτουμε στη συνέχεια την προσφώνηση που απηύθυνε προς τους συνέδρους ο Πρόεδρος του ΕΜΠ, καθηγητής Ν. Μαρκάτος.

«Υπάρχουν μερικοί άνθρωποι, που στο διάβα τους αφήνουν ανεξίτηλα ίχνη της παρουσίας τους με την όλη δραστηριότητα και πολιτεία τους, την παρουσία και την πρακτική τους. Μια τέτοια περίπτωση επιστήμονος και ανθρώπου είναι ο Αχιλλέας Παπαπέτρου, παλιός καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, ο οποίος διέ-

πρεψε στο εξωτερικό και απέκτησε παγκόσμια φήμη. Πρόκειται για άνθρωπο προς τον οποίο η «πατρις» συμπεριφερόθηκε με ιδιαίτερη αγνωμοσύνη και σκληρότητα - σε ταραγμένες βέβαια εποχές - επειδή εκτός από επιστήμον ήταν και άνθρωπος που αρνήθηκε να υποκύψει σε κελύσματα δίσεκτων καιρών, προτιμώντας να κρατήσει ψηλά τη σημαία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της δημοκρατίας.

Ο καθηγητής Παπαπέτρου είναι ένας εξαιρετος επιστήμονας που άνοιξε

νέους δρόμους στο χώρο της Γενικής Σχετικότητας, αναγνωρίζοντας διεθνώς και αποσπώντας τα ευνοϊότερα σχόλια για το μεγάλο έργο του. Όμως πέρα από την αδιαμφισβήτητη επιστημονική αξία του, εκείνο που μαρτυρούν όσοι είχαν την ευκαιρία να τον γνωρίσουν από κοντά και να συνεργαστούν μαζί του είναι η ευγένεια της ψυχής και η χωρίς προηγούμενο σεμνότητα ενός ανθρώπου που με την αξία του κατόρθωσε να φθάσει τόσο ψηλά στο παγκόσμιο επιστημονικό στερέωμα.

Είναι τιμή για το Πολυτεχνείο να συνδιοργανώνει αυτό το Διεθνές Συμπόσιο

προς τιμήν του μεγάλου Έλληνα επιστήμονα. Πιστεύω όμως ακόμη ότι και το θέμα του Συμποσίου, που εστιάζεται στα οντολογικά θεμέλια των κοσμολογικών θεωριών, τομέα στον οποίο διέπρεψε ο καθηγητής Παπαλέτρου και θεματολογία που προσπαθεί να εμβαθύνει στην προβληματική ενός από τους πλέον ενδιαφέροντες κλάδους της σύγχρονης φυσικής, αποτελεί τον προσήκοντα τρόπο απότισης φόρου τιμής στον Αχιλλέα Παπαλέτρου. Διότι μια επετειακή και μόνον εκδήλωση προς τιμήν του θα αντιστρατευόταν το αμιγώς επιστημονικό πνεύμα με το οποίο

υπηρέτησε τη σύγχρονη φυσική, ενώ μια συνάντηση εργασίας όπως η σημερινή είναι η καλύτερη προσφορά προς τον ίδιο και την καλύτερη προσφορά προς το ίδιο και την προσήλωση στην ενασχόληση με το ουσιαστικό, το οποίο ανέκαθεν υπηρέτούσε και το οποίο μετέδωσε στους πολυπληθείς μαθητές του.

Με αυτές τις σκέψεις θα ήθελα να κλείσω αυτόν τον σύντομο χαιρετισμό μου προς το Συμπόσιο προς τιμήν του Αχιλλέα Παπαλέτρου και να ευχηθώ κάθε επιτυχία στις εργασίες σας.

Διεθνές Συνέδριο Συστημάτων Ηλεκτρικής Ενέργειας «Athens Power Tech»

PLANNING, OPERATION AND CONTROL
IN TODAY ELECTRIC POWER SYSTEMS

Αθήνα, Μέγαρο Μουσικής, 5-8 Σεπτεμβρίου 1993

Το Εργαστήριο Συστημάτων Ηλεκτρικής Ενέργειας του ΕΜΠ οργανώνει σε συνεργασία με την Power Engineering Society του ΙΕΕΕ και το Ελληνικό Τμήμα του ΙΕΕΕ, Διεθνές Συνέδριο Συστημάτων Ηλεκτρικής Ενέργειας, στο οποίο θα παρουσιαστούν επιστημονικές εργασίες ερευνητικού και τεχνικού περιεχομένου και θα λάβουν χώρα συζητήσεις και ανταλλαγές απόψεων για όλα τα θέματα και προβλήματα που αφορούν στον προγραμματισμό, τη λειτουργία και τον έλεγχο των σύγχρονων ΣΗΕ. Η Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου είναι:

- Β.Κ. Παπαδιάς, καθ. ΕΜΠ, Πρόεδρος του Συνεδρίου τηλ. 3600.551
- Γ.Κ. Κονταξής, καθ. ΕΜΠ, Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής τηλ. 3611.983
- Ν.Δ. Χατζηαργυρίου, αναπλ. καθ. ΕΜΠ, Γραμματέας τηλ. 3691.372
- Ε.Ν. Διαλυνάς, αναπλ. καθ. ΕΜΠ, τηλ. 3691.342
- Κ.Δ. Βουρνάς, επίκ. καθ. ΕΜΠ, τηλ. 3611.983
- Σ.Δ. Καβατζά, λέκτ. ΕΜΠ, τηλ. 3611.983

Διεύθυνση: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Τμήμα Ηλεκτρολόγων
Εργαστήριο Συστημάτων Ηλεκτρικής Ενέργειας

Πατησίων 42, Αθήνα 10682
ΦΑΞ: 3605.604

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

- Εργαστήριο Συστημάτων Ηλεκτρικής Ενέργειας ΕΜΠ
- IEEE Power Engineering Society
- IEEE Ελληνικό Τμήμα

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- R. Allan (England)
- L.D. Barthold (USA)
- R. Billinton (Canada)
- J. Carpentier (France)
- J. Cladè (France)
- B.J. Cory (England)
- M. Darveniza (Australia)
- F. DeMello (USA)
- H. Dommel (Canada)
- T. DyLiacco (USA)
- L. Fink (USA)
- L. Freris (England)
- A. Germond (Switzerland)
- N. Hingorani (USA)
- Th. Hissey (USA)
- G. Manzoni (Italy)
- B. Papadiaz (Greece)
- M. Pavella (Belgium)
- G. Saridis (USA)
- H. Scherer (USA)
- V. Sekine (Japan)
- A. Semlyen (Canada)
- Y. Tamura (Japan)

ΣΚΟΠΟΣ

Οι στόχοι του συνεδρίου είναι:

- Ανταλλαγή ερευνητικών και τεχνικών πληροφοριών για θέματα και τάσεις στα σύγχρονα Συστήματα Ηλεκτρικής Ενέργειας
- Ενίσχυση συνεργασιών και δημιουργία επαφών μεταξύ των συνέδρων

Το Συνέδριο απευθύνεται σε όσους από Πανεπιστήμια, Επιχειρήσεις Ηλεκτρισμού και τη Βιομηχανία ασχολούνται με τη Σ.Η.Ε.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει μια κεντρική ομιλία, σεμινάρια και ανακοινώσεις σε 30 παράλληλα τμήματα. Ακόμη θα περιλαμβάνει τεχνικές επισκέψεις και κοινωνικές-πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ΘΕΜΑΤΑ

- Ανάλυση Συστημάτων σε πραγματικό χρόνο
- Ανάλυση Δυναμικής Ασφάλειας
- Διαχείριση Ενεργειακών Συστημάτων
- Σχεδιασμός Παραγωγής και Μεταφοράς
- Προγραμματισμός Παραγωγής
- Σχεδιασμός Διανομής
- Διαχείριση ζήτησης φορτίων
- Ενεργειακή Πολιτική και Λήψη Αποφάσεων

- Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
- Συστήματα Μεταφοράς FACT
- Ηλεκτρονικά Ισχύος
- Δίκτυα Επικοινωνιών στα ΣΗΕ
- Εξοπλισμός Υποσταθμών
- Προστασία
- CAD Ηλεκτρονικών Δικτύων Ισχύος
- Νέες Τεχνολογίες στα ΣΗΕ
- Βέλτιστη Ροή Φορτίων
- Ηλεκτρομαγνητικά Μεταβατικά Φαινόμενα
- Δυναμική Ανάλυση Συστήματος
- Έλεγχος Τάσης/Αέργου Ισχύος
- Αυτόματος Έλεγχος Μονάδων Παραγωγής
- Έλεγχος Μονάδων Παραγωγής
- Αξιοπιστία
- Έμπειρα Συστήματα και Τεχνητή Νοημοσύνη
- Εκπαίδευση με Υπολογιστές
- Προσομοιωτές Εκπαίδευσης
- Προστασία Περιβάλλοντος.

Επετειακά

Το ΟΧΙ των Ελλήνων

*Κατά του Ιταλογερμανικού άξονα
μετά την πτώση της Ευρώπης
και η βαθύτερη σημασία του για την εξέλιξη
του Β' Παγκοσμίου Πολέμου**

του Νικολάου Φυτρολάκη**

Στην ιστορία των Εθνών υπάρχουν μερικοί σταθμοί, οι οποίοι υποχρεώνουν τους λαούς να στρέψουν τη σκέψη τους στο παρελθόν, να το μελετήσουν, να το ζήσουν πιο έντονα και να αντλήσουν διδάγματα για το παρόν και το μέλλον. Ένας τέτοιος ιστορικός σταθμός είναι και ο αγώνας της Ελλάδας κατά της ένοπλης και απρόκλητης φασιστικής επίθεσης της 28ης Οκτωβρίου 1940, του οποίου την επέτειο εορτάζουμε σήμερα. Αμυνόμενη δηλαδή η Ελλάδα, αναγκάζεται να εισέλθει στον φορικό εκείνο Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Πριν μιλήσω όμως για τον υπέροχο εκείνο αγώνα του ελληνικού λαού, επιτρέψτε μου να κάνω μια σύντομη αναδρομή στα κυριότερα πολιτικο-στρατιωτικά γεγονότα που προηγήθηκαν στον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, ώστε να μπορέσουμε να εκτιμήσουμε καλύτερα τη βαθύτερη σημασία του ηρωϊκού μας ΟΧΙ, αλλά και διότι ορισμένα απ' αυτά σχετίζονται με τις σημερινές εξελίξεις.

Το 1935 η φασιστική Ιταλία κατέκτησε την Αιθιοπία και καταδικάστηκε από την Κοινωνία των Εθνών. Το 1936 ο Χίτλερ επανεξόπλισε τη Ρηνανία (εί-

χε αποπλιστεί και υποδιαιεθεί με τη συνθήκη των Βερσαλιών 1912).

Στις 25/9/1936 η φασιστική Ιταλία με τη ναζιστική Γερμανία συνήψαν συνθήκη και σχημάτισαν το γνωστό συμμαχικό άξονα, τον οποίο λίγες μέρες

αργότερα ανήγγειλε ο Μουσολίνι ως τον «κάθετο άξονα της Ευρώπης που περνά από τη Ρώμη και το Βερολίνο».

Το 1936 η Ιαπωνία προσχώρησε στο πρώτο σύμφωνο κατά της Κομμουντέρν. Ο Χίτλερ πίστευε ότι αυτό θα χρησί-

(*) Πανηγυρικός κατά τον εορτασμό της 28 Οκτωβρίου, στην αίθουσα τελετών του Ε.Μ.Π

(**) Ο Ν. Φυτρολάκης είναι καθηγητής στο Τμ. Μηχανικών Μεταλλείων Μεταλλουργιών του Ε.Μ.Π.

μενε πια ως διαρκής απειλή στα νότια της Σοβιετικής Ένωσης.

Κατά τον Ισπανικό εμφύλιο πόλεμο 1936-1939, οι δύο δικτάτορες επεμβαίνουν δυναμικά και βοηθούν τον Φράνκο να καταλύσει την Ισπανική Δημοκρατία. Τη συμμαχία του με τους δύο δικτάτορες ο Χίτλερ κάλυπτε με το μανδύα του αντικομμουνιστικού αγώνα.

Μετά την αποτυχία του Γερμανού Υπουργού Εξωτερικών Ribentrop, το 1937, να υπογραφεί μια συμφωνία μεταξύ της Μ. Βρετανίας και της ναζιστικής Γερμανίας, ο Χίτλερ έβλεπε πια να τρέφει αυταπάτες ότι, η Αγγλία πιθανόν να συμμαχούσε μαζί του εναντίον των δυο πιο μεγάλων αντιπάλων του, της Γαλλίας και κυρίως της ΕΣΣΔ (αυτό σημαίνει ότι η Μεγάλη Βρετανία δεν είχε ξεκαθαρίσει ακόμη τη θέση της).

Κατά το τέλος του 1937, ο Χίτλερ αποφάσισε να ενσωματώσει όλα τα γερμανόφωνα έθνη και πρώτα-πρώτα την Αυστρία, στην οποία εισέβαλε και κατέλαβε στις 13/3/1938. Είχε αποπειραθεί και το 1934 αλλά η αντίδραση της φασιστικής Ιταλίας απέτρεψε την κατάληψη.

Δέκα ημέρες αργότερα (23-3-1938), με πρόσχημα τις γερμανικές μειονότητες, επεμβαίνει στην Τσεχοσλοβακία με αίτημα την απόσχιση των Γερμανών της Σουδητίας.

Επειδή η κρίση αυτή έφερε σε κίνδυνο την ειρήνη στην Ευρώπη, έγινε η διάσκεψη του Μονάχου 29-30/9/1938 μεταξύ Γερμανών, Ιταλών, Γάλλων και Άγγλων. Οι Αγγλογάλλοι ακολουθώντας πολιτική κατευνασμού, επέτρεψαν στο Χίτλερ να καταλάβει περί το 1/4 της Τσεχοσλοβακίας, αναγκάζοντας την να εκκενώσει τη Σουδητία (30.000 Km² με 3 εκατ. κατοίκους) μέχρι 10/10/38. Και ενώ ο Χίτλερ είχε δεσμευθεί να μην αξιώσει τίποτα περρισσότερο, αργότερα με βίαιες μεθοδεύσεις αυτονομεί τη Σλοβακία και με-

τατρέπει σε προτεκτοράτο τη Βοημία και Μοραβία. Μέσα σ' ένα χρόνο είχε ολοκληρωθεί η γερμανική κατάληψη της Τσεχοσλοβακίας.

Στις 7/6/1939, η Ιταλία κατέλαβε τη φιλοϊταλική Αλβανία, γεγονός που έδειχνε τις προθέσεις της να επεκταθεί στα Βαλκάνια. Ο Χίτλερ βέβαια, δεν χρειαζόταν καμιά αφορμή να κηρύξει τον Πόλεμο. Έτσι, αφού ενίσχυσε τη συμμαχία με την Ιταλία με υπογραφή νέας συνθήκης (22-5-39) και αφού υπογράφηκε η γερμανοσοβιετική συνθήκη μη επιθεσως (23-8-39), κήρυξε τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με την εισβολή του στην Πολωνία με το πρόσχημα του ζωπικού Χώρου και κυρίως του Ντάντσιγκ (1.9.1939).

Όλα τα προηγούμενα γεγονότα, από την κατάκτηση της Αιθιοπίας, την ιταλογερμανική συμμαχία, την επέμβαση στον Ισπανικό εμφύλιο, ο συνεχής εξοπλισμός της ναζιστικής Γερμανίας, δημιουργήσαν αλυσιδωτές κρίσεις μεταξύ των Αγγλογάλλων και των Ιταλογερμανών, οι οποίες κορυφώθηκαν με την αποτυχία της συμφωνίας του Μονάχου. Το άδοξο τέλος της Τσεχοσλοβακίας έπεισε επιτέλους τις δύο δυνάμεις ότι έπρεπε να συμμαχήσουν και να βοηθήσουν δυναμικά την Πολωνία. Έτσι οι δύο συμμαχικές δυνάμεις, Γαλλία και Μεγάλη Βρετανία και μαζί ο Καναδάς, η Αυστραλία, η Νότια Αφρική και η Νέα Ζηλανδία, κήρυξαν τον πόλεμο εναντίον της Γερμανίας μεταξύ 3 και 10/9/39, δηλαδή δύο ημέρες μετά την εισβολή της Γερμανίας στην Πολωνία. Η κατάληψη της Πολωνίας από τους Ναζί διήρκεσε 15 ημέρες. Δύο ημέρες μετά την λήξη των γερμανικών επιθετικών επιχειρήσεων, δηλαδή στις 17/9/39, ο άλλος δικτάτορας, ο Στάλιν, εισβάλλει και αυτός και καταλαμβάνει την ανατολική Πολωνία όπου κατοικούσαν Ουκρανοί και Λευκορώσοι. Αντά τα εδάφη τα είχε αποσπάσει η Πολωνία από τη Ρωσία κατά τον εμφύλιο, το 1921. Προφανώς οι

Στάλιν και Χίτλερ είχαν συμφωνήσει τόσο για την κατάληψη της ανατολικής Πολωνίας όσο και των κρατών της Βαλτικής.

Στη βόρεια Ευρώπη, μετά την άρνηση των Φιλλανδών να παραχωρήσουν εδάφη στη Σοβιετική Ένωση, αρχίζει ο ρωσοφιλανδικός πόλεμος στις 30/10/1939. Μετά από τριήμερη ηρωική αντίσταση των Φιλλανδών και με εξαναγκασμό τους να ζητήσουν ειρήνη, έληξε ο πόλεμος. Τον Ιούνιο του 1940, οι Σοβιετικοί κατέλαβαν τα κράτη της Βαλτικής, Λιθουανία, Λετονία και Εσθονία.

Τα ναζιστικά στρατεύματα κατέλαβαν τη Δανία και τη Νορβηγία τον Απρίλιο 1940, ενώ χωρίς δυσκολία στις 10 Μαΐου εισέβαλαν στην Ολλανδία, στο Βέλγιο και στο Λουξεμβούργο. Η αποβίωση για τις τρεις αυτές χώρες διήρκεσε τρεις ημέρες. Αμέσως μετά ή και συγχρόνως, τα ναζιστικά στρατεύματα εισβάλλουν στην Γαλλία. Η εκστρατεία της Γαλλίας χαρακτηρίζεται από δύο μεγάλες μάχες, αυτή της Μάγχης (10 Μαΐου-4 Ιουνίου) και την κυρίως Μάχη της Γαλλίας (22 Ιουνίου 1940). Στις 22 Ιουνίου ο Γάλλος Πεταίν υπογράφει ανακωχή με τη Γερμανία. Μεταξύ 29 Μαΐου και 4 Ιουνίου 1940, έγινε με πλήρη επιτυχία η αποχώρηση της Δουνκέρκης, κατά την οποία μεταφέρθηκαν 235.000 Βρετανοί και 115.000 Γάλλοι. Μεταξύ 13-15 Ιουνίου κατέρρευσε και η περίφημη γοαμμή Μαζινό. Γενικά, ο Γερμανογαλλικός Πόλεμος κράτησε 40 ημέρες.

Κατά τη διάρκεια των επιχειρήσεων στη Γαλλία, ο Ρούσβελτ δήλωσε: «η κτηνώδης εισβολή στην Ολλανδία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο προκάλεσε συγκίνηση και αγανάκτηση στο λαό των Η.Π.Α.» και ζήτησε από το Κογκρέσο την ψήφιση 1 δισεκατομ. δολ. για την ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων. Αυτό ήταν σημαντικό πολιτικό γεγονός, διότι έδειχνε τις προθέσεις των Η.Π.Α. να βγουν από τον μέχρι τότε απομονωτισμό τους. Στις 14/6/1940, η Ισπανία πέρασε από την κατάσταση της ουδέτερης δύναμης στη «μη εμπόλεμη δύναμη» και κατέλαβε με τα όπλα τη διεθνή ζώνη της Ταγγέρης.

Αν και ο Μουσολίνι δήλωνε κατά την υπογραφή των συμφωνιών με τον Χίτλερ ότι, η Ιταλία δεν θα μπορούσε να μπει στον πόλεμο πριν το 1942 διότι ήταν απροετοίμαστη, τελειώς ξαφνικά στις 10/6/1940 η Ιταλία κηρύσσει τον πόλεμο. Μεταξύ 21 και 24 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στις δυτικές Άλπεις επίθεση εναντίον της ήδη ηττημένης Γαλλίας, η οποία στις 24/6/1940 ζή-

ησε να υπογράψει ανακωχή με την Ιταλία.

Ο Μουσολίνι θεωρούσε ότι τα Βαλκάνια ήταν μια ζώνη στην οποία έπρεπε να έχει η Ιταλία την επιρροή. Αυτά του τα σχέδια, άλλωστε, τα είχε φανερώσει με την κατάληψη της Αλβανίας το 1939. Όταν ο Χίτλερ στις 7 Οκτωβρίου 1940 κατέλαβε τη Ρουμανία, για να προστατέψει δήθεν τα πετρέλαια, άρχισαν να δημιουργούνται οι πρώτες εντάσεις με τη Μόσχα, ενώ ο Μουσολίνι ζήτησε τις επιτυχίες των Ναζί. Επειδή θεωρούσε εύκολη τη νίκη σε έναν πόλεμο κατά της Ελλάδας αποφάσισε (στις 15/10/40), να πραγματοποιήσει τα σχέδιά του για να εκπληξήσει και να προλάβει τον Χίτλερ.

Ο Ραιμούν Καρτιέ έγραψε: Ένα πράγμα όμως απασχολούσε τον Χίτλερ. Στην επιστολή που του έστειλε ο Ντούτσε, παραπονείται κατά της Ελλάδας. Έκανε λόγο για δήθεν προκλήσεις της Ελλάδας που δεν ήταν διατεθειμένος να τις ανεχθεί. Σύμφωνα πάντα με τον Ραιμούν Καρτιέ, ο Χίτλερ αντιτίθεται προς τα σχέδια του Μουσολίνι. Πίστευε ότι «η Ελλάδα έχει δικτάτορα τον εξαιρετικά γερμανόφιλο Ιωάννη Μεταξά, παλαιό μαθητή της στρατιωτικής ακαδημίας του Πότσδαμ, που είχε συλληφθεί από τους συμμάχους το 1917 και που όλες οι συμπαινεσίες του τον προσανατολίζουν προς τις ολοκληρωτικές δυνάμεις». Εξ άλλου ο Χίτλερ αντιτίθεται προς οποιαδήποτε περιπλοκή στα Βαλκάνια. Θέλει μέχρι νεότερας αποφάσεις να αποφυγεί κάθε τι που θα μπορούσε να δώσει στη Ρωσία αφορμές ανησυχίας και προφάσεις επεμβάσεως. Ήδη είχε προχωρήσει πολύ με την εισβολή στη Ρουμανία. Έτσι σκέφθηκε ότι έπρεπε, χωρίς να αποκαλύψει τις προθέσεις του για εισβολή στην Σοβιετική Ένωση, να συζητήσει τον Μουσολίνι. Ζήτησε να συναντηθούν, αλλά ο Μουσολίνι πρότεινε να γίνει η συνάντηση στη Φλωρεντία στις 28 Οκτωβρίου, ενώ ο Μουσολίνι έδινε τις τελευταίες διαταγές για την επιχείρηση κατά της Ελλάδας, που έπρεπε να αρχίσει το αργότερο στις 28/10. Ήθελε να φέρει τον Χίτλερ προ τελεσημένου γεγονότος, κάτι το οποίο ο τελευταίος δεν είχε υπολογίσει.

Όταν συναντήθηκαν στη Φλωρεντία, λέει στον Χίτλερ: «Φύρερ προχωρούμε. Τα στρατεύματά μας μπήκαν νικηφόρα στην Ελλάδα σήμερα στις 6 το πρωί.» Βλέποντας όμως τη δυσαρέσκεια ζωγραφισμένη στο πρόσωπο του Αδόλφου Χίτλερ, συνεχίζει: «Μην ανησυχείτε. Τα πάντα θα τελειώσουν σε 15 ημέρες». Και τί τραγική ειρωνία!

Σε 15 ημέρες η εξέλιξη των επιχειρήσεων έδειχνε ότι τα πάντα θα τελειώσουν με δική του ήττα όπως θα δούμε πιο κάτω.

Η Ελλάδα είχε φροντίσει να τηρήσει τότε αυστηρά ουδέτερη στάση, αν και οι προθέσεις της φασιστικής Ιταλίας είχαν εκδηλωθεί με την κατάληψη της Αλβανίας, με το να σκηνοθετεί ο Μουσολίνι προκλήσεις ήδη από το 1939 και με αποκορύφωμα τον ύπουλο τορπιλισμό του καταδρομικού Έλλη, στο λιμάνι της Τήνου, την ημέρα της εορτής της Παναγίας, στις 15 Αυγούστου 1940.

Ο Μουσολίνι σχεδίαζε να εντάξει

στρατιωτικός ηγέτης, κάθε γνήσιος Έλληνας, κάθε γνήσια Ελληνίδα, νέος ή γέρος, φτωχός ή πλούσιος, παιδευμένος ή απαιδευτος, δεξίος ή αριστερός. Το ΟΧΙ στην υποδοίωση το έκανε ο ελληνικός λαός πράξη από την πρώτη μέχρι την τελευταία ημέρα του Πολέμου. Οι στρατιώτες, κάτω από τις πιο αντίξοες συνθήκες, πολεμούσαν στα χιονισμένα βουνά με απίστευτο ηρωισμό και αιταπάρνηση. Ο άμαχος πληθυσμός βοήθουσε τους στρατιώτες ή έκανε σιδηρήτο εξυπηρετούσε καλύτερα τον δίκαιο αγώνα. Ποιός θα ξεχάσει τις γυναίκες της Ηπείρου, που

Τουςγνωρίζωμεκαλά!ΕίνεοιδειλοιδολοφόνοιτηςΤήνου 15

Από το 1940
Η Γραμμή
της Ανεξαρτησίας

Ύβουρματος

Από το 1940
Από το 1940

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΙΣ ΤΑ ΟΠΛΑ!
ΗΡΧΙΣΑΝ ΣΗΜΕΡΟΝ ΑΙ ΕΧΘΟΡΠΡΑΞΙΑΙ
Τό πρώτον ανακοινωθέν του Έλληνικού Έπιτελείου
Πρωίνοι συναγερμοί εις τας Άθήνας
Ό Βασιλεύς εις τας όδους της πρωτευούσης
Τό Έθνος σύσσωμον άντιμετωπίζει
την θρασύδειλον πρόκλησιν των Ίταλών

Η ΖΩΗ ΜΑΣ
εις την υπηρεσίαν
της Πατρίδος

Τό Διάγγελμα
του Βασιλέως

Πώς εκπρόσθη

την Ελλάδα στην στρατηγική σφαιρα επιρροής της Ιταλίας, σε μόνιμη βάση. Θα προσαρτούσε την Ήπειρο, την Κέρκυρα και τα άλλα Ιόνια Νησιά. Ο ίδιος θα έμενε στη Θεσσαλονίκη «άρεσε δεν άρεσε στη Γερμανία» όπως είχε στους στρατηγούς του, χολωμένος μάλιστα γιατί οι Γερμανοί δεν τον ρώτησαν όταν μπήκαν στη Ρουμανία.

Κάτω απ' αυτές τις πιο δυσμενείς πολιτικοστρατιωτικές συνθήκες στην Ευρώπη, ο Ιταλός Πρεσβευτής στην Αθήνα, επέδωκε στις 3.00 το πρωί στον δικτάτορα πρωθυπουργό Ιωάννη Μεταξά, το προκλητικό εκείνο τελεσίγραφο για την «άνευ όρων υποταγή της Ελλάδας», δίνοντας προθεσμία 3 ωρών. Η απάντηση του Μεταξά ήταν άμεση και αρνητική. Και δεν μπορούσε να δώσει άλλη απάντηση ο Έλληνας πρωθυπουργός. Ήταν η απάντηση που θα έδινε κάθε Έλληνας πολιτικός ή

μετέφεραν τα πολεμοφόδια στην πλάτη τους στην πρώτη γραμμή του μετώπου και τους τραυματίες στα μετόπισθεν; Ποιός θα ξεχάσει τις ανώνυμες Ελληνίδες που γυρίζαν κάθε βράδυ από το χωράφι και πήγαιναν στο κοινοτικό Κατάστημα να πλέκουν μάλλινα πλεκτά για τους στρατιώτες που ήταν στο μέτωπο; Ποιός θα ξεχάσει τους πανελληνίους εράνους που με απίστευτο ενθουσιασμό και προθυμία προσέφερε κάθε σπίτι ότι πιο καλό, όσο περισσότερο είχε; Για τον αγώνα, έλεγαν όλοι. Πώς να ξεχάσει κανείς τη μεγάλη και με κάθε τρόπο συμμετοχή του ελληνικού λαού στον αντιστασιακό αγώνα μετά την κατάληψη της Ελλάδας από τα ναζιστικά και τα ακολουθήσασα φασιστικά στρατεύματα; Οι νίκες των Ελλήνων στο μέτωπο συγκινούν και εκπληθίζουν την παγκόσμια κοινή γνώμη. Ο Ραιμούν Καρτιέ γράφει: Δεκαπέντε

μέρες αργότερα, τα στρατεύματα του Μουσολίνι βρίσκονται σε πλήρη άτακτη υποχώρηση. Πιο κάτω: η 9η μεραρχία που είχε ως αποστολή να καταλάβει τη Θεσσαλονίκη μέσω Φλώρινας, γλιτώσε από ολοκληρωτική αιχμαλωσία με μια ταχεία υποχώρηση. Και πιο κάτω πάλι αναφέρεται ότι: η 11η στρατιά που είχε ως αποστολή να καταλάβει την Ήπειρο δεν κατάφερε να πλησιάσει ούτε τα Ιωάννινα.

Τα ραδιοφωνα και ο Παγκόσμιος Τύπος ύμνησαν τον ηρωισμό των Ελλήνων στο ελληνοαλβανικό μέτωπο. Οι Ιαπωνικές εφημερίδες έγραφαν μεταξύ άλλων: «η χώρα μας, στην οποία ιδιαίτερα τιμάται η ανδρεία, παρακολουθεί με θαυμασμό τον αγώνα των Ελλήνων στην Αλβανία, ο οποίος μας συγκινεί τόσο ώστε, παραμερίζοντας προς στιγμή κάθε άλλο συναίσθημα, αναφωνούμε ξήτω η Ελλάδα».

Ο Τουρκικός ραδιοφωνικός σταθμός έλεγε: «Τα κατορθώματα των Ελλήνων στρατιωτών επισκιάζουν εκείνα της μυθολογίας».

Ο Ουίνστον Τσόρτσιλ έστειλε τηλεγράφημα με τις ελληνικές λέξεις «Ζήτω η Ελλάδα».

Ο Πρόεδρος των Η.Π.Α. Ρούσβελτ που ήταν επιφυλακτικός μέχρι εκείνη τη στιγμή, τηλεγράφησε στον τότε Βασιλιά Γεώργιο ότι «η Αμερική επεκτείνει και στην τόσο ηρωικά μαχόμενη Ελλάδα τη θετική και άμεση βοήθεια, η οποία αποτελεί σοβαρή μεταβολή στην εξωτερική πολιτική μας».

Ο Jan Smuts, πρώην Πρωθυπουργός της Νότιας Αφρικής και στρατάρχης στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, διεκήρυξε το υπέροχο εκείνο: «μέχρι σήμερα λέγαμε πως οι Έλληνες μάχονται σαν ήρωες, στο εξής θα λέμε ότι οι ήρωες μάχονται σαν Έλληνες».

Υπάρχουν τόσες πολλές τιμητικές αναφορές στον υπέροχο εκείνο αγώνα του λαού μας, που δεν είναι δυνατόν να αναφερθούν στο λίγο χρόνο που διαθέτουμε.

Το δεύτερο ΟΧΙ του ελληνικού λαού δόθηκε μετά λίγους μήνες προς το ναζιστικό χείμαρο που σάρωνε τα Βαλκάνια μεταξύ 6 και 9 Απριλίου 1941, στα βόρεια σύνορά μας, και από τις 20 Μαΐου έως την 1η Ιουνίου 1941, στη Μάχη της Κρήτης. Η Βουλγαρία προσχώρησε (1-3-41) στον Άξονα, και από τα εδάφη της χτυπήθηκαν η Γιουγκοσλαβία και η Ελλάδα. Στις 9 Απριλίου, οι Γερμανοί κατέλαβαν τη Θεσσαλονίκη διεισδύοντας από τα Γιουγκοσλαβικά σύνορα (Κοιλιά Αξιού), διότι η γραμμή Μεταξά στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα δεν διασπάστηκε. Η άμυνα σταμάτησε μόνο μετά από

διαταγή του ελληνικού Γενικού Επιτελείου. Στις 20 Απριλίου 1941, ο στρατός Τσολάκογλου υπέγραψε τη συνθηκολόγηση και στις 27/4 κατέλαβαν οι Γερμανοί την Αθήνα.

Από την ημέρα εκείνη η Ελλάδα βρισκόταν κάτω από το βαρύ και σκληρό ζυγό των Γερμανών ναζιστών. Ο αρχικά νικηφόρος αγώνας, ύστερα από την παρέμβαση και των Γερμανών, είχε την τραγική κατάληξη της κατάκτησης και της κατοχής της χώρας μας, για τριάντα χρόνια. Ολόκληρο όμως αυτό το διάστημα, το ελληνικό πνεύμα, η ελληνική ψυχή, έμειναν ελεύθερα, πιστά στην παράδοση, πιστά στην ιστορία τους.

Για μας τα παιδιά και τους νέους τότε, η πρώτη φάση του πολέμου ήταν το μάθημα. Η δεύτερη φάση ήταν η άμεση και δραματική απόδειξη για την ορθότητα της αντίστασης του λαού κατά τη διάρκεια του πολέμου. Διότι οι νέοι της σύγχρονης εποχής, γνωρίζουν τι σημαίνει ελευθερία, αλλά δεν γνωρίζουν τι σημαίνει δουλεία, τι σημαίνει ξένη στρατιωτική κατοχή. Και δεν εννοώ μόνο τις στέρσεις, τη βία, την ομηρία, τις εκτελέσεις, αλλά και τους περιορισμούς στην καθημερινή ζωή, όπως οι μετακινήσεις, η απαγόρευση της κυκλοφορίας, το να χαιρετάς τον κατακτητή και τη σημαία του και τόσα άλλα, που σε έκαναν να νιώθεις αναλεύθερος και κάτι λιγότερο από άνθρωπος. Ο ίδιος είχα την ατυχία να ξυλοκοπηθώ άσχημα επειδή πήρα ένα μικρό κάλυκα που άφησαν μέσα στο στρατόπεδο όπου είχα πάει για έγκαιρη αγγαρεία. Και το χειρότερο, είχα την ατυχία να δω με την αφέλεια ενός παιδιού 9-10 χρονών, τις κάνες των

γερμανικών πολυβόλων να μας σκοπεύουν από το πρωί μέχρι το βράδυ όλους τους κατοίκους του χωριού (περί τους 750) κι ύστερα να μας αφήνουν το βράδυ αφού ευτυχώς δε βρήκαν ούτε ίχνος από την ομάδα, που έδιδε με τον ασύμματο πληροφορίες στη Μέση Ανατολή. Την τελευταία φορά μάλιστα, στις 20 Ιουλίου του 1944, οι δύο από την ομάδα αυτή, ήταν κομμουνιστές 200μ. πιο πέρα από τον περιβόλο του σχολείου όπου μας είχαν και πάλι συγκεντρώσει όλους, από το νεογέννητο μέχρι έναν ετοιμοθάνατο γέροντα.

Ο πληροφορίες που στέλνονταν με τον ασύμματο στους συμμάχους ήταν ένας τρόπος αποτελεσματικής αντίστασης, διότι τις περισσότερες φορές τα γερμανικά ή τα ιταλικά πλοία πριν καλά καλά βγούν από τα λιμάνια της Κρήτης, βυθίζονταν από τα συμμαχικά υποβρύχια.

Οι αντάρτικες ομάδες, από την άλλη πλευρά, που δρούσαν σ' ολόκληρη την Ελλάδα με τον κλεφτοπόλεμο και το σαμποτάζ που έκαναν, δημιουργούσαν όλο και περισσότερο αίσθημα ανασφάλειας, αλλά και απώλειες στους κατακτητές.

Τον αγώνα αυτό βέβαια, τον πλήρωσε η Ελλάδα πολύ ακριβά και σε έμψυχο και σε άψυχο υλικό. Το τίμημα για την ελευθερία ήταν πολύ ακριβό.

Από τα στοιχεία που πήρα, από την ιστορία του Ραιημόν Καριέ αναφέρονται: από τις Ένοπλες δυνάμεις 150.000 νεκροί και τραυματίες, νεκροί από εκτελέσεις 52.000, νεκροί από πείνα και άλλες στέρσεις 300.000, νεκροί από ομηρία 30.000 (από 60.000 ομήρους).

Το τίμημα για την ελευθερία ήταν βέβαια πολύ βαρύ για την Ελλάδα, αλλά ο αγώνας των Ελλήνων, όπως είδαμε και πιο πάνω, είχε διεθνή αντίκτυπο. Ο ίδιος ο Χίτλερ και οι στρατηγοί του, σχολίασαν με τα πιο κολακευτικά λόγια την ηρωική αντίσταση των Ελλήνων και σημείωσαν ότι, η απρόβλεπτη αντίσταση των Ελλήνων τους ανάγκασε να αλλάξουν τα σχέδια των επιχειρήσεών τους. Εννοούσαν την καθυστέρηση της εισβολής στη Σοβιετική Ένωση, που ενώ είχε προσχεδιαστεί για τις 15 Μαΐου 1941, έγινε στις 22 Ιουνίου με αποτέλεσμα να μην έχει ολοκληρωθεί, όταν άρχισε ο βαρύς σοβιετικός χειμώνας.

Και ο Ήντεν (Υπουργός Εξωτερικών της Μ. Βρεταννίας) έλεγε: «Οι Έλληνες άλλαξαν τη ροή του πολέμου».

Το ιστορικό εκείνο ΟΧΙ του ελληνικού λαού, ήταν μια από τις κορυφαίες στιγμές της ιστορίας μας. Ήταν αγώνας για ζωή, για ελευθερία, για αξιο-

πρέπεια. Η άρνηση του λαού μας να υποταχτεί στους τυράννους του γερμανικού και ιταλικού φασισμού, δεν ήταν πράξη της στιγμής, που την έπραξε χωρίς να γνωρίζει τον κίνδυνο και τις συνέπειες. Αντίθετα, ήταν καρπός βαθιάς διεργασίας, ήταν έκφραση βιώματος, που οριζαίε από πολύ χρόνο. Οι μεγάλες πράξεις δεν γίνονται τυχαία, γιατί τότε δεν θα ήταν μεγάλες. Και αυτή η πράξη του ελληνικού λαού ήταν απίστευτα μεγάλη, γιατί γνώριζε την αριθμητική και υλική υπεροχή του εχθρού, γιατί τότε γνώριζε ότι όλη η Ευρώπη είχε καταρρεύσει στο πέρας των ναζιστών, γιατί γνώριζε ότι, μέχρι εκείνη τη στιγμή, ο Άξονας εθεωρείτο ανίκητος. Τα γνώριζε όλα αυτά και όμως προχώρησε στη μάχη, όχι συμβατικά, αλλά με πίστη στη νίκη και συγχρόνως με πνεύμα αυτοθυσίας.

Ήταν μια πράξη μεγάλη και με ιδιαίτερη σημασία διότι το πνεύμα αυτοθυσίας, ο ενθουσιασμός και η περιφρόνηση προς τον εχθρό, συνοδεύτηκαν από μια πρωτοφανή ομοψυχία, από μια πρωτοφανή ενότητα των Ελλήνων. Και μας δίδαξε, ή μάλλον έπρεπε να μας είχε διδάξει πως η ομοψυχία και η ενότητα είναι ο καλύτερος σύμ-

μαχός μας, στα δύσκολα εθνικά προβλήματα.

Και ήταν ακόμη μια μεγάλη πράξη με ιδιαίτερη σημασία, διότι έδωσε νέα τροπή στον πόλεμο, τροπή μοιραία για τον γερμανικό και ιταλικό φασισμό. Διότι κατέρριψε το αήτητο των δυνάμεων του Άξονα και ξύπνησε τις ψυχές των άλλων λαών. Διότι η Ελλάδα, μια μικρή χώρα, με την αντίστασή της είχε σώσει ή συνέβαλε ουσιαστικά για μια ακόμη φορά να σωθεί ο κόσμος από την υποδούλωση στον εξωφρενικό και απάνθρωπο φασισμό.

Δυστυχώς μετά το τέλος του πολέμου, οι σύμμαχοι δεν έδωσαν στην Ελλάδα τη θέση που της άξιζε. Οι ύμνοι των συμμάχων για τον ηρωισμό των Ελλήνων ξεχάστηκαν μόλις πέρασε ο κίνδυνος. Και όχι μόνο αυτό, αλλά καλλιέργησαν, τόσο αυτοί όσο και οι Ανατολικοί, τον διχασμό και τον εμφύλιο σπαραγμό στην Ελλάδα. Η ενότητά μας φαίνεται δεν εξυηρητούσε τα συμφέροντά τους.

Μόλις που καταφέραμε να πάρουμε τα Δωδεκάνησα. Ούτε οι σύμμαχοι μας φέρθηκαν δίκαια, ούτε οι τότε εισβολείς κατέβηκαν τις πολεμικές αποζημιώσεις και όσα λήστεψαν από τα κρατικά θησαυροφυλάκεια.

Σήμερα μετά από μισό αιώνα, η αγνομοσύνη των συμμάχων φτάνει στο αποκορύφωμά της. Κλείνουν τα μάτια τους μπροστά στην Ιστορία και, από κοινού με τους τότε εισβολείς, μεθοδεύουν καταστάσεις μελλοντικής αναταραχής και αποσταθεροποίησης, που θέτουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα της χώρας μας.

Σήμερα, με την ευκαιρία της αυριανής εορτής, ας θυμηθούμε ότι συμπληρώνονται 80 χρόνια από την έναρξη των Βαλκανικών Πολέμων, κατά τους οποίους απελευθερώθηκαν τα τμήματα της ελληνικής επικρατείας, που βρίσκονται βόρεια και ανατολικά της γραμμής Άρτας-Ολύμπου.

Σήμερα, ας θυμηθούμε και ας ευχαριστήσουμε όλους αυτούς που αγωνίστηκαν, είτε στο μέτωπο, είτε μετέπειτα στην εθνική αντίσταση για να ζούμε ελεύθεροι, για να σκεπτόμαστε ελεύθερα και ας τους υποσχεθούμε ότι, όπως και τότε έτσι και τώρα, θα μένουμε ενωμένοι να υπερασπιστούμε ειρηνικά τα εθνικά μας δίκαια και να αποτρέψουμε ένα νέο πόλεμο, αλλά και ότι αν χρειαστεί, θα αμυνθούμε και πάλι ενωμένοι όπως και εκείνοι.

17 Νοεμβρίου

Η επέτειος του Πολυτεχνείου

Εγιναν και αυτή τη χρονιά οι καθιερωμένες εκδηλώσεις για την 19η επέτειο της ηρωϊκής εξέγερσης του Πολυτεχνείου. Μόνο που φέτος η Πρωτανεία εγκαινίασε μια νέα πρωτοβουλία ουσιαστικής απότισης φόρους τιμής στην εξέγερση με την τελετή που έγινε στην πόλη του

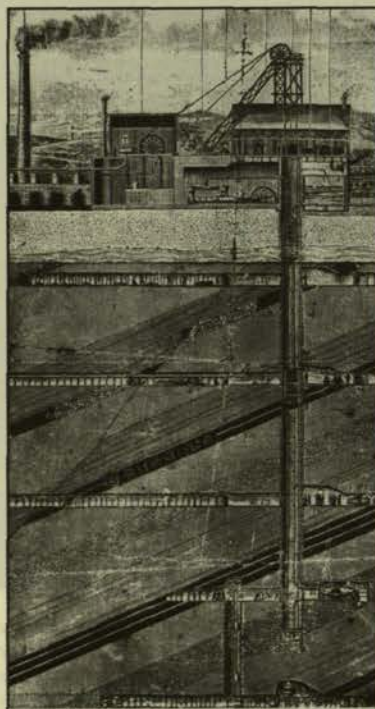
Ο δήμαρχος Λαυρίου Κ. Πόγκακ επέδωσε στον πρότανη του Πολυτεχνείου Ν. Μαρκάτο το μετάλλιο της πόλης.

Λαυρίου, κατά την οποία οι πρωτανικές αρχές του ΕΜΠ παρέδωσαν στο δήμαρχο της πόλης Κ. Πόγκακ μελέτη για την ίδρυση μουσείου και πάρκου τεχνολογίας στην πόλη αυτή. Η εκδήλωση που έγινε στις 16 Νοεμβρίου στο Πολιτιστικό Κέντρο της Πόλης του Λαυρίου, εντάσσεται στην προσπάθεια αποκέντρωσης του εορτασμού της επετείου του Πολυτεχνείου, ενώ είχε και το χαρακτήρα συμπαραστάσης στους απολυμένους του Λαυρίου.

Ο Πρότανης του Πολυτεχνείου Ν. Μαρκάτος που μίλησε στη διάρκεια της εκδήλωσης τόνισε ότι το Λαύριο είναι το μέρος της Ελλάδας, όπου ξε-

κίνησε η τεχνολογική επανάσταση τον περασμένο αιώνα, ενώ αναφερόμενος στο μήνυμα του Πολυτεχνείου, υπογράμμισε ότι παραμένει επίκαιρο και συμπυκνώνεται στο τετράπτυχο «ψωμί, παιδεία, ελευθερία, πρόοδος». Αναφερόμενος τέλος στις σημερινές προοπτικές και το ρόλο της νεολαίας, ανέκρουσε την απαισιόδοξη άποψη που διατυπώνεται συχνά και δίνει έμφαση στην υποτιθέμενη παθητικότητά της, λέγοντας ότι οι σημερινοί νέοι ανησυχούν και προβληματίζονται για τα τεκταινόμενα και παραμένουν πάντα ενεργοί, σε πλήρη ετοιμότητα. Και ο κ. Μαρκάτος κατέληξε απευθυνόμενος προς τους νέους: «Πιστέψτε στα πιστεύω σας, αυτά είναι ο αγώνας για τη χώρα».

Ακολούθως, το λόγο έλαβε ο αντιπρότανης του ΕΜΠ Κ. Παναγόπουλος, ο οποίος παρέδωσε τη μελέτη για το Πάρκο Τεχνολογίας του Λαυρίου στο δήμαρχο της πόλης. Ο αντιπρότανης του ΕΜΠ αναφέρθηκε στην πρόταση ίδρυσης μουσείου τεχνολογίας στις εγκαταστάσεις των μεταλλείων της Γαλλικής Εταιρίας, διότι εκεί υπάρχουν παλιά μηχανήματα, που δεν είναι τίποτε άλλο από την εφαρμογή των μαθηματικών και της φυσικής στην πράξη. Αναφερόμενος στη συνέχεια στο πάρκο τεχνολογίας τόνισε ότι αυτός ο θεσμός, κάτι μεταξύ πανεπιστημίου και βιομηχανίας, θα περιλαμβάνει πολλές πειραματικές μονάδες σε πραγματική κλίμακα που θα πραγματώνουν στο εσωτερικό τους τη σύνδεση επιστήμης και παραγωγής. Τέλος καταλήγοντας, ο κ. Παναγόπουλος τόνισε ότι «το Πολυτεχνείο δεν έρχεται στο Λαύριο επειδή η πόλη μαστιζέται από την ανεργία, αλλά για να εκμεταλλευ-

θεί τη συσσωρευμένη στα παλιά εργοστάσια πείρα, για να παράξει γνώση και να εκπαιδεύσει ανθρώπους».

Την εκδήλωση χαίρετησαν ο πρόεδρος της ΓΣΕΕ Α. Κανελλόπουλος, εκπρόσωπος της ΕΦΕΕ, και του Συνδέσμου Εξορισθέντων και Φυλακισθέντων Αντιστασιακών της περιόδου 1967-1974. Ο δήμαρχος της πόλης επέδωσε το μετάλλιο της πόλης στον πρότανη του ΕΜΠ Ν. Μαρκάτο, ενώ στο τέλος της εκδήλωσης προβλήθηκε ταινία για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου.

(Δια)λόγων συνέχεια...

Όλα ξεκίνησαν το Νοέμβριο του '90 όταν βρέθηκα με ένα φίλο στο αναγνωστήριο του Ζωγράφου, και στις 2 μ.μ. ο υπάλληλος μας ειδοποίησε ότι η βιβλιοθήκη κλείνει.

Τις χλιαρές διαμαρτυρίες μας δέχθηκε η απάντησή του, ότι δεν υπάρχει αρκετό προσωπικό έτσι ώστε να λειτουργεί και το απόγευμα.

Φεύγοντας, ο Αργύρης (ο φίλος μου) με ρώτησε αν μπορούμε να κάνουμε κάτι ώστε να αλλάξει αυτή η κατάσταση. Εκείνη την στιγμή το θεώρησα πολύ δύσκολο έως ακατόρθωτο, όμως του είπα: «θα δούμε» χωρίς βέβαια μεγάλη αισιοδοξία.

Δύο μέρες αργότερα μια ομάδα τριών φοιτητών Πολιτικών Μηχανικών πηγαίνει στο γραφείο του κ. Τζεβελέκα, Γραμματέα τότε του Ε.Μ.Π. Εκεί αφού του εκθέτει το πρόβλημα, λαμβάνει την ίδια απάντηση, ότι δηλαδή οι υπάλληλοι δεν επαρκούν και ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα να έρθουν νέοι.

Στη συνέχεια ρωτήθηκε αν θα μπορούσαν να εργασθούν φοιτητές έναντι κάποιας καθορισμένης αμοιβής. Η απάντηση ήταν θετική αλλά έμενε ανοι-

κτό το ζήτημα, ποιός θα οργάνωνε την προσπάθεια.

Αρχές της επόμενης εβδομάδας εμφανίστηκαν ανακοινώσεις στους τοίχους του Ε.Μ.Π. οι οποίες καλούσαν όσους φοιτητές ενδιαφερόντουσαν να εργασθούν στην βιβλιοθήκη, να συναντηθούν συγκεκριμένη ώρα και μέρα. Το αποτέλεσμα της πρώτης συνάντησης ήταν απογοητευτικό. Ωστόσο δεν το βάλουμε κάτω. Επιστρατεύθηκαν τηλεφωνικές ατζέντες και ενημερώθηκαν γνωστοί και φίλοι. Στην επόμενη συνάντηση τα πράγματα ήταν καλύτερα.

Σύντομα η αύξηση των ωρών λειτουργίας της βιβλιοθήκης Πατησίων και του αναγνωστηρίου Ζωγράφου ήταν γεγονός. Γεγονός που γιορτάστηκε δεόντως σε συζήτηση της «Πλάκας».

Δύο χρόνια μετά, κάνοντας ένα απολογισμό του εγχειρήματος, μπορεί να πει κανείς ότι παρά τις όποιες ατέλειες, έχει πετύχει σε μεγάλο βαθμό.

Υπάρχει μια αυτοοργάνωση του προγράμματος λειτουργίας, αξιολογική, αν λάβει μάλιστα κανείς υπ' όψιν του ότι έπρεπε να συντονιστούν 50-

60 φοιτητές από διαφορετικές σχολές, από διαφορετικά έτη με διαφορετικές υποχρεώσεις. Τα προβλήματα που ανέκυψαν στην πορεία δεν ήταν και λίγα, ξεπεράστηκαν όμως χάρη στη φαντασία και το μεράκι κάποιων «ενεργών» φοιτητών.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η σχέση των εργαζομένων και της διοίκησης της βιβλιοθήκης με τους φοιτητές δεν είναι ανταγωνιστική, αλλά έχει στόχο την βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης που ομολογουμένως δεν είναι η καλύτερη δυνατή.

Τέλος φάνηκε ότι η άπαψη «δεν κάνομε τίποτα, γιατί δεν αλλάζει τίποτα», άποψη η οποία καλλιεργείται έντονα, δεν ισχύει πάντοτε. Αξίζει να προσπαθήσει κανείς, ακόμα και αν το αποτέλεσμα δεν είναι το προσδοκώμενο, γιατί το κρίσιμο ερώτημα είναι κατά πόσο η φαντασία και η δημιουργική αναζήτηση θα υπερισχύσουν της στασιμότητας, κατά πόσο δηλαδή οι «ενεργειακές» δυνάμεις θα υπερισχύουν των «αδρανειακών».

Ιάκωβος Γρούλλης*

(*) Ο Ι. Γρούλλης είναι σπουδαστής του Τμ. Πολ. Μηχανικών Ε.Μ.Π.

Άτλας

Ανέμου και Κύματος της Βορειοανατολικής Μεσογείου θαλάσσης

Προσφάτως εκδόθηκε από το Εργαστήριο Ναυτικής και Θαλάσσιας Υδροδυναμικής του Τμήματος Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, που διευθύνεται από τον καθ. Θ. Λουκάκη, ο «**Άτλας Ανέμου και Κύματος της Βορειοανατολικής Μεσογείου Θαλάσσης**», με συγγραφείς τους Γ.Α. Αθανασούλη, αναπληρωτή καθηγητή ΕΜΠ και Ε.Κ. Σκαρσούλη, Δρ. Ναυπηγό. Το έργο αυτό το οποίο εκπονήθηκε υπό την αιγίδα του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό στη συνεργασία μεταξύ του Τμήματος Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών ΕΜΠ και του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού, η οποία έχει ξεκινήσει από το 1983. Στα πλαίσια της συνεργασίας αυτής, το Εργαστήριο Ναυτικής και Θαλάσσιας Υδροδυναμικής του ΕΜΠ έχει, μεταξύ άλλων, αρ-

χίσει από το 1983 μία συστηματική προσπάθεια συλλογής, επεξεργασίας και παρουσίασης των διαθέσιμων στατιστικών δεδομένων ανέμου και κύματος για τις Ελληνικές Θάλασσες.

Τα πρωτογενή δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή του Άτλαντος, προέρχονται από οπτικές παρατηρήσεις από πλοία, στα πλαίσια των συνήθων πλόων τους. Η χρήση οπτικών παρατηρήσεων για τη μελέτη του κυματικού και ανεμολογικού κλίματος της Βορειοανατολικής Μεσογείου Θαλάσσης είναι, προς το παρόν, η μόνη δυνατή, δεδομένου ότι οι υπάρχουσες μετρήσεις ανέμου και κύματος, σε αυτή τη θαλάσσια περιοχή, είναι ολιγάριθμες και σχετικά μικρής διάρκειας, ενώ τα υπάρχοντα αριθμητικά μοντέλα ανασύνθεσης του κυματικού κλίματος από ανεμολογικά δεδομένα δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τους τα νησιά,

με τα οποία είναι διάσπαρτο το Αιγαίο Πέλαγος.

Τα παρουσιαζόμενα αποτελέσματα αφορούν την εποχιακή (ανά μήνα και ετήσια) στατιστική υψών, περιόδων, κατευθύνσεων και κλίσεων κύματος, καθώς και ταχυτήτων και κατευθύνσεων ανέμου. Τα αποτελέσματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μελέτη του κυματικού και ανεμολογικού κλίματος, την εκτίμηση του κυματικού και αιολικού δυναμικού, τον υπολογισμό τιμών σχεδιάσεως για τις κυματικές και ανεμολογικές παραμέτρους, καθώς επίσης και για την λήψη αποφάσεων σχετικών με τη σχεδίαση και λειτουργία πλοίων και πλωτών κατασκευών στη Βορειοανατολική Μεσόγειο Θάλασσα.

Οι χρήστες αυτού του Άτλαντος θα πρέπει να έχουν κατά νουν ότι τα παρουσιαζόμενα αποτελέσματα, ως προ-

ερχόμενα από οπτικές παρατηρήσεις από πλοία στα πλαίσια των συνηθών πλάνων τους, αφορούν καταστάσεις που απαντώνται στην ανοικτή θάλασσα (μακριά από ακτές), είναι δε περισσότερο αξιόπιστα για την συγκριτική μελέτη του κυματικού και ανεμολογικού

κλίματος δύο ή περισσότερων περιόδων ή εποχών, παρά για την εκτίμηση απολύτων τιμών των κλιματολογικών παραμέτρων μιας περιοχής ή εποχής.

Ο Άτλας αποτελείται από 211 σελίδες μεγέθους Α3. Ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι η πλήρης δι-

γλωσσία (Ελληνική και Αγγλική γλώσσα), πράγμα που καθιστά το έργο αξιολογίσιμο σε ευρύ κύκλο.

Τον Άτλαντα μπορεί να προμηθευτεί κανείς γράφοντας στη διεύθυνση: Κα Κάτια Γεωργίου, ταχ. θυρίς 64070, Ζωγράφου 15710.

Ερευνητικά Προγράμματα

Το Ε.Μ.Π. και το Πρόγραμμα Erasmus

Οι σκέψεις που ακολουθούν είναι μια συμβολή σε μια συζήτηση για το πρόγραμμα Erasmus - και ίσως και άλλα προγράμματα διεθνών συνεργασιών - που πιστεύω ότι αξίζει να ανοίξει από τις στήλες του περιοδικού. Όσα αναφέρονται στη συνέχεια προκύπτουν από τη συμμετοχή μου ως «ακαδημαϊκά υπεύθυνης» σε δύο Προγράμματα Διαπανεπιστημιακής Συνεργασίας (ΔΠΣ) στα πλαίσια του Erasmus: Το ένα, με τίτλο «Γεωγραφία και Περιφερειακή Ανάπτυξη», συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο του Durham (UK), αποτελεί συνεργασία 19 Πανεπιστημίων από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της ΕΕΤΑ, λειτουργεί (με πιο περιορισμένη αρχικά μορφή) από την εποχή των «Joint Study Programs» - προδρόμου του Erasmus - και διακινεί δεκάδες φοιτητών/τριών κάθε χρόνο. Το δεύτερο, με τίτλο «Ο χώρος και το φύλο», συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ (NL), αποτελεί συνεργασία 6 Πανεπιστημίων από 5 χώρες και οργανώνει, κάθε χρόνο σε άλλη χώρα, ένα «εντατικό μάθημα» (intensive course), στο οποίο συμμετέχουν 5-6 φοιτητές/τριες από κάθε πανεπιστήμιο.

Μέσα από το διαφορετικό χαρακτήρα των προγραμμάτων αυτών, έχω έρθει σε επαφή με διάφορες πλευρές και προβλήματα του Erasmus, όχι όμως με τη διαχείριση ενός προγράμματος στο σύνολό του, μιά και το ΕΜΠ δεν είναι το ίδρυμα που συντονίζει τα παραπάνω ΔΠΣ. Αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, πιστεύω ότι τα προβλήματα που εντοπίζονται στη συνέχεια θα ήταν πολύ οξύτερα.

1. Το ξεκίνημα ενός ΔΠΣ

Είναι σε όλους κι όλες γνωστό ότι, για ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα, το ΕΜΠ δεν ευνοούσε συνεργασίες «με την ΕΟΚ». Στη συνέχεια

περάσαμε σε μια φάση «ημι-παράνομιας», όπου μπορούσαν να αναπτυχθούν συνεργασίες, αρκεί να μη... διατυμπανίζονται. Μέχρι να φθάσουμε στη σημερινή κατάσταση, όπου οι διαδικασίες έχουν σχετικά απλοποιηθεί κι η περιρρέουσα ατμόσφαιρα είναι μάλλον θετική.

Το ΔΠΣ, όπως και το μεγαλύτερο μέρος των συνεργασιών, ξεκινούν με πρωτοβουλία κάποιων μελών ΔΕΠ των αντίστοιχων Πανεπιστημίων. Όμως το ΔΠΣ αποτελεί **συνεργασία Πανεπιστημίων**. Η συμμετοχή των τελευταίων σ' ένα πρόγραμμα τεκμηριώνεται με την περίφημη «επιστολή του Πρύτανη» κάθε ιδρύματος, στην οποία δηλώνει ότι το ίδρυμα επιθυμεί να συμμετάσχει στο πρόγραμμα και ορίζει ακαδημαϊκό υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ (κατά τεκμήριο εκείνο που έχει ξεκινήσει τη διαδικασία).

Η διαδικασία σύνταξης αυτής της επιστολής στο ΕΜΠ παρακολουθεί τις φάσεις που σχηματικά κατέγραψα αρχικά ο Πρύτανης δηλώνει ότι «συμφωνεί με τη συμμετοχή» κάποιου μέλους ΔΕΠ στο αντίστοιχο ΔΠΣ. Στη συνέχεια άρχισε να δηλώνει ότι «το ΕΜΠ προτίθεται να συμμετάσχει στο ΔΠΣ» και ζητούσε από το γραφείο Erasmus να απευθύνεται στο εξής σε συγκεκριμένο μέλος ΔΕΠ (η τυπική διατύπωση «ακαδημαϊκά υπεύθυνος/η» δεν πέρασε στις επιστολές αυτές). Για την τρέχουσα διατύπωση δεν γνωρίζω ακόμη, γιατί, από το 1990, οι αιτήσεις προς το γραφείο Erasmus γίνονται κάθε τρία χρόνια. Η απόκτηση αυτής της επιστολής (5-8 γραμμές στα Αγγλικά) διαρκεί πάνω από δύο μήνες, μια και χρειάζεται να περάσει από όλα τα όργανα πριν φτάσει στον Πρύτανη.

2. Διακίνηση σπουδαστών και σπουδαστριών του ΕΜΠ

Στο σημείο αυτό υπάρχει το μειζον πρόβλημα της «αναγνώρισης ισοτιμιών» μεταξύ Τμημάτων και ΑΕΙ. Στην

κατεύθυνση αυτή έχει γίνει μικρή πρόοδος και το πρόβλημα διευθετείται με τη διακίνηση

(α) μεταπτυχιακών σπουδαστών/τριών, όπου δεν τίθεται θέμα αντακίνηση συνδυάζεται με αυτήν. Αν και με ποιες προϋποθέσεις αναγνωρίζουμε ότι κάποια μαθήματα ή εξάμηνα σπουδών ή διδακτικές μονάδες έχουν διεξαχθεί σε άλλο ΑΕΙ, είναι μια συζήτηση που μένει να γίνει.

(β) προπτυχιακών στα τελευταία εξάμηνα, κατά τα οποία εκπονούν διπλωματική εργασία και συνηθώς η μετακίνηση συνδυάζεται με αυτήν. Αν και με ποιες προϋποθέσεις αναγνωρίζουμε ότι κάποια μαθήματα ή εξάμηνα σπουδών ή διδακτικές μονάδες έχουν διεξαχθεί σε άλλο ΑΕΙ, είναι μια συζήτηση που μένει να γίνει.

Τα οικονομικά της διακίνησης των σπουδαστών/τριών ρυθμίζονται από το ΙΚΥ, το οποίο όμως κάθε χρόνο κάνει και λίγο πιο πολύπλοκη και χρονοβόρα τη διαδικασία που αφορά τα ΑΕΙ (βεβαιώσεις - υπογραφές - σφραγίδες γραμματείας, προέδρου, πρύτανη, τριμελών επιτροπών παρακολούθησης υποψηφίων διδασκόντων). Αυτό δεν θα χρειαζόταν να αναφερθεί εδώ, αν, εκ των πραγμάτων, δεν περνούσε (και αυτό) από τους ακαδημαϊκά υπεύθυνους, προκειμένου να διευθετηθεί έγκαιρα.

3. Διακίνηση μελών ΔΕΠ

Είναι το σχετικά απλούστερο και πιο ανώδυνο μέρος ενός ΔΠΣ, μια και ρυθμίζεται με απ' ευθείας συνεννόηση ακαδημαϊκά υπευθύνων και ενδιαφερομένων, σε συνεργασία με τον συντονιστή/τρια του ΔΠΣ, που χειρίζεται τα οικονομικά.

4. Διακίνηση ξένων φοιτητών και φοιτητριών προς το ΕΜΠ

Το κεφάλαιο αυτό είναι από τα πλέον σκοτεινά και, ως τώρα, μάλλον ευλογούμε την περιορισμένη διάδοση της Ελληνικής γλώσσας, που οδηγεί, μεταξύ άλλων, σε μικρή κίνηση ξένων φοιτητών/τριών προς τα Ελληνικά

ΑΕΙ. Όμως το ενδιαφέρον και η ζήτηση αυξάνεται και η υποδομή του ΕΜΠ παραμένει ανύπαρκτη. Μια εκτίμηση για το τι σημαίνει υποδομή μπορεί να προκύψει από το τι ζητούν οι δικοί μας σπουδαστές/τριες, όταν πρόκειται να διακηθούν προς άλλα ΑΕΙ:

(α) Πού θα απευθυνθούν μόλις φθάσουν

Δεν υπάρχει υπηρεσία υποδοχής στο ΕΜΠ, που να ρυθμίζει διαδικαστικά/διοικητικά θέματα, όπως φοιτητική ιδιότητα, ζήτημα εγγραφής και παρακολούθησης μαθημάτων, πιστοποίηση σπουδής, αλλά και θέματα κατοικίας, ιατρικής περιθάλψης σε περίπτωση ανάγκης, στίσης κλπ.

(β) Κατοικία

Είναι το πρώτο ερώτημα, πριν και από το πρόγραμμα σπουδών, δεδομένου ότι είναι αδύνατη η εξασφάλιση στέγης στην ελεύθερη αγορά για 3-6 μήνες και με περιορισμένα οικονομικά. Η απώλεια 1-2 εβδομάδων για την αναζήτηση στέγης και «τακτοποίηση» είναι αναλογικά πολύς χρόνος σε μια διάρκεια παραμονής 3 μηνών ή ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου.

Όσα ΑΕΙ άλλων χωρών δεν διαθέτουν στέγη σε φοιτητική εστία (δέσμευση δωμάτων για τους φοιτητές/τριες Erasmus), διαθέτουν τουλάχιστον υπηρεσία που κατευθύνει τους ξένους (κι όχι μόνον!) σε συγκεκριμένες άλλες λύσεις (πχ. συγκεκριμένα ενοικιαζόμενα δωμάτια ή διαμερίσματα). Στο Ε-

ΜΠ, το πρόβλημα έχει αφηθεί να το αντιμετωπίσουν οι ακαδημαϊκά υπεύθυνοι/ες - πράγμα που όχι μόνο ξεφεύγει από τις αρμοδιότητές τους, αλλά είναι και αδύνατο να λύνεται εκ των ενόντων, ιδιαίτερα όταν οι φοιτητές/τριες δεν είναι 1-2 αλλά 8-10 σε ένα εξάμηνο (δεν μιλάει κανείς για πλήθη).

(γ) Γλώσσα

Πολλές φορές χρειάζονται εντατικά μαθήματα γλώσσας πριν οι ξένοι φοιτητές ενταχθούν στα μαθήματα ή παράλληλα με αυτά. Θα μπορούσε λοιπόν να διερευνηθεί η δυνατότητα συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, που προσφέρει σχετικά μαθήματα. Σε πολλά πανεπιστήμια χωρών ή περιφερειών με λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες, τέτοια μαθήματα αποτελούν συγκεκριμένη πολιτική διάδοσης της γλώσσας. Σε άλλα προσφέρονται προγράμματα μαθημάτων και σε «διαδεδομένες» γλώσσες, κυρίως Αγγλικά. Οι επιλογές σε σχέση με αυτά απαιτούν αρκετή σκέψη και οργάνωση.

(δ) Ενημερωτικό υλικό για το ΕΜΠ

Το υλικό αυτό, σε μια από τις πιο κοινές γλώσσες της Κοινότητας, αναφέρεται στην οργάνωση του ΑΕΙ, σε πληροφορίες για τις υπηρεσίες (και τα υπεύθυνα άτομα) προς τους ξένους φοιτητές/τριες, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, στο κόστος ζωής και την εξασφάλιση στέγης κλπ. Ένα

έντυπο προβολής και ενημέρωσης, που μπορεί να είναι χρήσιμο στις διεθνείς σχέσεις γενικότερα. Είναι φανερό ότι και κάθε Τμήμα πρέπει να αποκτήσει το αντίστοιχο εξειδικευμένο έντυπο, με έμφαση στα προαναφερόμενα μαθήματα, προκειμένου να προβάλλει τη δουλειά του.

5. Συμπέρασμα;

Μέσα από την ιδιαίτερη κάθε φορά σχέση του ΕΜΠ με το πρόγραμμα Erasmus, οι ακαδημαϊκά υπεύθυνοι έχουν αφηθεί να «υποκαταστήσουν» τις παραπάνω υπηρεσίες, να εξασφαλίσουν την απαιτούμενη πληροφόρηση στους Έλληνες και ξένους φοιτητές/τριες, να διακηθούν ΔΠΣ, συνήθως χωρίς καν γραμματειακή στήριξη. Αν αυτό ήταν εφικτό για την ως τώρα κλίμακα του προγράμματος, δεν αποτελεί προφανώς «λύση» σε μια προοπτική ανάπτυξης του. Και η ανάπτυξη είναι... αναπόφευκτη, όσο, μέσα από την έστω και περιορισμένη διακίνηση διδασκόντων και διδασκόμενων, η δουλειά του Ιδρύματος και των Τμημάτων του, γίνεται γνωστή -μαζί με το πλεονέκτημα της γεωγραφικής του θέσης. Αν αυτή η ανάπτυξη αποτελεί και στόχο του Ιδρύματος και/ή των Τμημάτων του, θα πρέπει ίσως να πάψει το ΕΜΠ να παραμένει «με το ένα πόδι στην επιθυμία και το άλλο στην παραίτηση». Η «φιλοτιμία των Ελλήνων» - και των Ελληνίδων βεβαίως - είναι αναγκαία, αλλά όχι πια αρκετή.

Ντίνα Βαϊού

Μαθήματα Εμβαθύνσεως Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής

Πρόγραμμα των μηνών Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 1993

Πέμπτη 14 Ιανουαρίου

Πάνος Βαλαβάνης, Δρ. Αρχαιολόγος στο ΥΠΠΟ. Ύσπληξ. Ο μηχανισμός αφέσεως στα αρχαία στάδια.

Πέμπτη 21 Ιανουαρίου

Γεώργιος Δημητροκάλλης, Δρ. Αρχιτέκτων, Επίκουρος Καθηγητής ΑΠ-Θ. Τέσσερις βυζαντινοί ναοί της Μεσοσηνίας.

Πέμπτη 28 Ιανουαρίου

Αντώνης Κατσαράκης, Σπουδαστής Αρχιτεκτονικής ΕΜΠ. Η οχυρή κατοικία στην βενετοκρατούμενη Κρήτη.

Πέμπτη 4 Φεβρουαρίου

Ελένη Άννα Χλέπα, Αρχιτέκτων ΕΜΠ, Διπλ. Αναστηλώσεων Πανεπ. Ρώμης. Αρτεμίσιον και οίκου Μεσοσήνης.

Πέμπτη 11 Φεβρουαρίου

Δημήτρης Φιλιππίδης, Δρ. Αρχιτέκτων, Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ. Τα πάθη των μνημείων.

Πέμπτη 18 Φεβρουαρίου

Σταύρος Μαρμαλόκος Αρχιτέκτων ΕΜΠ, Master's Αβναστηλώσεων Πανεπ. York. Προβλήματα του καθολικού της Μονής Βατοπεδίου.

Πέμπτη 25 Φεβρουαρίου

Φανή Μαλλούχου-Tufano, Αρχαιολόγος, Πτυχ. Αναστηλώσεων Πανεπ. Ρώμης.

Νεώτερες έρευνες για τα αναστηλωτικά έργα στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα.

Τα μαθήματα πραγματοποιούνται στο αμφιθέατρο του Τμήματος Αρχιτεκτόνων (ισόγειο του κτηρίου Αβέρωφ, αίθουσα 28, Λεωφ. Πατησίων 42) κάθε Πέμπτη και ώρα 7-9 το βράδυ.

Από το Σπουδαστήριο Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής του Τομέα Αρχιτεκτονικού Σχεδιασμού καθηγητής Χ. Μπούρας.

Έρευνα του Μουσικού Τμήματος ΕΜΠ στο Άγιο Όρος

Μια σημαντική και πρωτότυπη ερευνητική εργασία άρχισε το Μουσικό Τμήμα του ΕΜΠ στο Άγιο Όρος.

Το περασμένο καλοκαίρι μια ομάδα φοιτητών, μελών του μουσικού τμήματος, με επικεφαλής το διευθυντή του, Βασίλη Μακρίδη, επισκέφτηκε το Αγ. Όρος με στόχο τη μελέτη και καταγραφή σημάτων, καμπανών και κωδωνοχορυσίων. Στη διάρκεια του δεκαήμερου οδοπορικού, επισκέφτηκε επτά από τις είκοσι μονές της Αθωνικής Πολιτείας φωτογραφίζοντας, ηχογραφώντας και κάνοντας αρχιτεκτονική αποτύπωση των καμπαναριών.

Στο επόμενο τεύχος του ΠΥΡΦΟΡΟΥ θα γίνει εκτενής παρουσίαση της σημαντικής αυτής εργασίας.

Ε.Μ.Π. Ζωγράφου

Βιβλιοπωλείο στην Πολυτεχνειούπολη

Από τον παρελθόντα Μάιο, λειτουργεί στους χώρους της Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου (συγκρότημα Πλατειών Κέντρου) Βιβλιοπωλείο, για χρήση των φοιτητών και μελών της Κοινότητας. Η διάρκεια της σύμβασης είναι τριετής και το βιβλιοπωλείο φέρει την επωνυμία του μισθωτού «ΠΑ-ΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ».

Σύμφωνα με τους όρους της διαθήκης και του συμφωνητικού, το βιβλιοπωλείο διαθέτει ελληνικά και ξενόγλωσσα βιβλία Πανεπιστημιακού επιπέδου, περιορισμένη συλλογή βιβλίων γενικότερου ενδιαφέροντος, ενώ απαγορεύεται η πώληση από το βιβλιοπωλείο βιβλίων, σημειώσεων φροντιστηριακού τύπου και η διάθεση μεταχειρι-

σμένων βιβλίων ελληνικών εκδοτικών οίκων.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των φοιτητών, επιτρέπεται εντός του βιβλιοπωλείου η πώληση ειδών χαρτοπωλείου και ανάλωσιμων Η/Υ, καθώς και η λειτουργία φωτοαντιγραφικού μηχανήματος για έκδοση φωτοαντιγράφων.

Στους φοιτητές του Ιδρύματος, παρέχεται έκπτωση 10% επί της λιανικής τιμής πώλησης για τα ελληνικά βιβλία (εξαιρούνται οι μεταφράσεις), ως επίσης 10% επί των αναγραφόμενων τιμών λιανικής πώλησης των τιμοκαταλόγων του Βιβλιοπωλείου.

Στο διδακτικό προσωπικό, παρέχεται έκπτωση 15% στα ελληνικά και ξενόγλωσσα βιβλία (οι εκπτώσεις αυτές δεν ισχύουν σε

περιπτώσεις πληρωμής επί πιστώσει ή με πιστωτικές κάρτες).

Το ωράριο λειτουργίας του βιβλιοπωλείου είναι συνεχές από 9.30 π.μ. έως 18.00 μ.μ. από Δευτέρα-Παρασκευή.

Η αίθουσα επίσης, υποχρεώνει να γίνονται στους χώρους του βιβλιοπωλείου, τρεις τουλάχιστον εθέσεις βιβλίων αναγκασμένου γνωστικού αντικείμενου, κάθε χρόνο. Το γνωστό αντικείμενο, θα καθορίζεται κάθε φορά σε συνεννόηση με την Πρυτανεία και στις εθέσεις θα πρέπει να ελαθύνεται τόσο ελληνικά όσο και ξενόγλωσσα βιβλία.

Σε εφαρμογή του όρου αυτού της συμβάσεως, έχουν ήδη γίνει εθέσεις στους χώρους του βιβλιοπωλείου, για τις οποίες υπάρχει αναφορά στη συνέχεια.

Έκθεση Επιστημονικού Βιβλίου

Στα πλαίσια της συμβάσεως του Διεθνούς Τεχνικού Βιβλιοπωλείου ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ με το ΕΜΠ, πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία έκθεση επιστημονικού βιβλίου του εκδοτικού οίκου McGraw-Hill από

18-27 Νοεμ. 1992, στους χώρους του βιβλιοπωλείου εντός της Πολυτεχνειούπολης Ζωγράφου.

Στην έκθεση παρευρέθηκε και ο εκπρόσωπος του εκδοτικού Οίκου κ. Andrew

Phillis, ο οποίος συνάντησε το εκπαιδευτικό Προσωπικό του Ιδρύματος και έδωσε πληροφορίες πάνω στο αντικείμενο της εκθέσεως.

Διεθνείς Σχέσεις

Επίσκεψη του Αντιπρυτάνεως του Πανεπιστημίου Tongji της Σαγκάης στο Ε.Μ.Π.

Από την επίσκεψη του καθ. Z. SHILING στην έκθεση έργων τέχνης που διοργανώθηκε στο ΕΜΠ στα πλαίσια της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας. Από αριστερά ο Ν. Κύρκος μέλος ΕΔΤΠ Ε.Μ.Π., ο Καθηγητής Z. SHILING και ο επίκ. καθ. του Τμ. Αρχ/ων Ε.Μ.Π. Ν. Χολέβας.

Στα πλαίσια των Μορφωτικών Ανταλλαγών μέσω του Υπ. Παιδείας, ο καθηγητής κ. ZHENG SHILING, Αντιπρυτάνεως του Παν. TONGJI της Σαγκάης, επισκέφθηκε το Ίδρυμα την Δευτέρα 7.12.1992. Συνοδευόμενος από τον επίκ. καθηγητή του Τμήματος Αρχιτεκτόνων Ν. Χολέβα, συναντήθηκε με τον Πρύτανη όπου και τέθηκαν οι βάσεις για ανταλλαγές μεταξύ του Ιδρύματος και του Παν. TONGJI. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, ο καθηγητής Z. SHILING επισκέφθηκε την Έκθεση Έργων Τέχνης και Βιβλίου που έγινε στα πλαίσια της Β' Πολιτιστικής Πανεπιστημιάδας σε χώρους του ΕΜΠ.

Στη συνέχεια πραγματοποίησε επίσκεψη στο Κτίριο του Τμ. Αρχιτεκτόνων, κατά την οποία είχε την ευκαιρία να ανταλλάξει απόψεις με τον Πρόεδρο του Τμήματος Καθηγητή Δ.Α. Ζήβα, ο οποίος και τον ξενάγησε στην Έκθεση των εργασιών των σπουδαστών της Αρχιτεκτονικής. Ο κ. SHILING εξέφρασε τον θαυμασμό του για τις εργασίες και συνεχάρη τον Πρόεδρο του Τμήματος για την εργασία που επιτελείται στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων. Τέλος την 14.12.92, στο Νέο Αμφιθέατρο του

Από την επίσκεψη του κ. Z. Shiling στο Τμ. Αρχιτεκτόνων Ε.Μ.Π. Ο πρόεδρος του Τμήματος κ. Δ. Ζήβας τον ξενάγει στην έκθεση εργασιών των σπουδαστών.

Τμήματος Αρχιτεκτόνων, ο καθηγητής κ. Z. SHILING έδωσε διάλεξη με θέμα: «Η Αισθητική των παραδοσιακών Κήπων της Κίνας».

Έφη Μαραβέλια

Από ιδρύσεως Πολυτεχνείου, πολλοί επώνυμοι και μη το υπηρετήσαν άξια, τόσο ως Διδακτικό, Διοικητικό, όσο και ως απλό Υπαλληλικό Προσωπικό. Τούτο άλλοτε αναγνωρίστηκε και άλλοτε όχι. Αρκετοί ξεχώρισαν και στις τρεις αυτές κατηγορίες. Από αυτό το εργασιακό Πάνθεο του Ε.Μ.Πολυτεχνείου, δεν έλειψαν οι γυναίκες. Η πιο κοντινή μας μέσα στο χρόνο είναι η Έφη Μαραβέλια που πρόσφατα τεριάτησε τον βηματισμό της στο κύλισμα των ημερών.

Η Έφη Μαραβέλια, υπηρέτησε το Ίδρυμα ως υπεύθυνη Υπάλληλος της ΙΑΕΣΤΕ αρχικά υπό τον εκλιπόντα Καθηγητή Νίκο Δημόπουλο, αργότερα υπό τον Καθηγητή Νικ. Αθανασιάδη και μετέπειτα υπό τον μέχρι και σήμερα Πρόεδρο της ΙΑΕΣΤΕ Καθηγητή κ. Ανεμογιάννη. Όσοι τη γνωρίζαμε καλά, ένα πράγμα λέγαμε γι' αυτήν: Η Έφη, είναι Κυρία!

Πραγματικά. Ό,τι κι αν έλεγε, ό,τι κι αν πει κάποιος γι' αυτή, κατέληγε, θα καταλήξει στο ότι ήταν κυρία, με όλη τη σημασία της λέξης. Σεμνή, χωρίς καθόλου διάθεση προβολής... Καλή ακροάτρια, αντικειμενική στην κρίση της, έμμεσα συμβουλευτική, αυστηρά ανεξάρτητη και έντονα αξιοπρεπής, φιλική, διέθετε ένα όμορφα ανοικτό μυαλό. Όσοι τη γνωρίσαμε, όλο και κάτι από τον πόνο της καρδιάς, το τάνισμα της σκέψης, μ' εμπιστοσύνη ακολουμήσαμε πάνω της, πανω στην προθυμία της να ακούει τα προβλήματα των άλλων. Σήμερα, μας λείπει.

Έφυγε μεσοκαλόκαιρο, που οι περισότεροι είμαστε σκορπισμένοι, λες και το διάλεξε για να μη πικραθούμε άμεσα. Στην καρδιά μας, στη σκέψη μας, στη διάθεσή μας να μοιραστούμε μαζί της κάτι απ' όσα μας απασχολούν, χαρούμενα και μη, θα βρίσκεται πάντα. Δεν θα φύγει ποτέ από τη θύμησή

μας και ασφαλώς ούτε από τη θύμησή όσων μέσω της ΙΑΕΣΤΕ -ξένοι και δι-κοί-σπουδαστές ακόμα, περάσανε από το γραφείο της για να εξυπηρετηθούν και συνάντησαν το ενδιαφέρον της για την όποια σχετική διευκόλυνσή τους. Η ευσυνειδησία της, η υπευθυνότητά της, η εργατικότητά της ήσαν παραδειγματικές με όσα άλλα της έδιναν τον χαρακτηρισμό της Κυρίας και δεν βρίσκουν αντίλογο ούτε από μέρους της Υπηρεσίας, ούτε από μέρους των συναδέλφων της.

Έφη, δε σου λέμε «αντίο». Δεν οδεύεις στη λήθη... απλά προπορεύεσαι στον κόσμο της πίστης όπου θα σε ακολουθήσουμε. Εκτιμώντας σε και αγαπώντας σε, σε χαιρετάμε καθώς παρακολουθούμε το ξεμάκρμαμά σου μέσα στο χρόνο και, παραδόξως, δεν λείπει από δίπλα μας.

Ειρήνη Τζιροπούλου.

Ελεύθερο Βήμα

Περί Μεθόδου Λόγος

Η μεθοδολογία της μεθόδου και η μέθοδος της μεθοδολογίας (ανωνύμου).

Η ενδοκρινολογία του μέλλοντος και το μέλλον της ενδοκρινολογίας. (καθ. Παυλάτος)

- Γιατί το κοράκι μοιάζει με θρανίο;
- Νομίζω ότι μπορώ να το μαντέψω αυτό.
- Μήπως εννοείς ότι μπορείς να βρεις τη λύση;
- Ακριβώς!
- Τότε πρέπει να λες αυτό που εννοείς.
- Αυτό κάνω... τουλάχιστον, τουλάχιστον εννοώ αυτό που λέω, το ίδιο πράγμα είναι.
- Καθόλου δεν είναι το ίδιο! Θα μπορούσες έτσι να ισχυρισθείς ότι «βλέπω ό,τι τρώω» είναι το ίδιο με

το «τρώω ό,τι βλέπω», είτε ο Κάπελλας.

- Θα μπορούσες εξ ίσου να πεις ότι «παίρνω ό,τι μου αρέσει» και «μου αρέσει ό,τι παίρνω» είναι ένα και το αυτό, προσέθεσε ο Λαγός.

- Θα μπορούσες εξ ίσου να πεις, είτε ο Τυφλοπόντικας, που φαινόταν να μιλάει κοιμομένος, ότι «αναπνέω όταν κοιμάμαι» είναι το ίδιο πράγμα με το «κοιμάμαι όταν αναπνέω».

- Στη δική σου περίπτωση, είτε ο Κάπελλας, είναι ακριβώς το ίδιο.

Και η συζήτηση σταμάτησε. (από την *Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων*).

Μεθοδολογία: Αναρτώμεν αντικείμενον από λεπτόν νήμα και προσδένοντες μιαν άκρην εις βραχίονα ζυγαριάς, ευρίσκομεν το βάρος B_0 , όταν περιβάλλεται από αέρα. Ακολουθώς εμβαπτίζομεν το αντικείμενον εις λουτρόν ύδατος και λαμβάνομεν την ένδειξιν B_1 . Από την αρχήν του Αρχιμήδους, η άνωσις ($B_0 - B_1$) αντιπροσωπεύει την ποσότητα του εκτοπισθέντος ύδατος, και επομένως και τον όγκον του αντικειμένου, οπότε η σχετική πυκνότης είναι $(B_0)/(B_0 - B_1)$.

Εάν αυτή ήταν η μεθοδολογία, τότε ποιά ήταν η μέθοδος; Μήπως ήταν α-

φελής ο Καρτέσιος (Descartes) όταν έγραφε το βιβλίο του *Le Discours de la Méthode*, «Ο λόγος περί της μεθόδου», όπου έψαχνε από τις διάφορες διαθέσιμες μεθόδους να βρει την καταλληλότερη για να εξυπηρετήσει τους σκοπούς του;

Τί παθαίνουμε, όταν τη μέθοδο τη βαφτίζουμε μεθοδολογία, που ακούγεται και πλέον βαρυγδούπως επιστημονική;

Νομίζω ότι υποσυνειδητως, επειδή έχουμε χρησιμοποιήσει τη «μεθοδολογία», δεν κάνουμε πλέον την προσπάθεια να χρησιμοποιήσουμε τη μεθοδολογία, δηλαδή να αξιολογήσουμε τις υπάρχουσες μεθόδους ή να επινοήσουμε μια άλλη, που είναι και το αντικείμενο της μεθοδολογίας (= ο λόγος της μεθόδου). Με τον τρόπο αυτό, δηλαδή βαφτίζοντας τη μέθοδο μεθοδολογία, χάνουμε πολύτιμες πληροφορίες και δεν αξιοποιούμε τα θεϊκά δώρα. Αντιστρόφως, αν πούμε τη μέθοδο, μέθοδο, δηλαδή με το όνομά της, θα

γεννηθεί ευλόγως το ερώτημα: και η μεθοδολογία, τι έγινε; Τότε θα συνειδητοποιήσουμε ότι ενδεχομένως διαλέξαμε μια κάποια μέθοδο που να μας έκανε, χωρίς να ενδιαφερόμαστε να ρωτήσουμε αν υπήρχε και καλύτερη.

Θα μου πείτε, Τι είναι σε ένα Όνομα;! Πολλά, πάρα πολλά!!!

Στην Αφρική υπάρχουν φυλές που τα μέλη τους σου δίδουν ψεύτικο όνομα, διότι πιστεύουν ότι εάν μάθει κανείς το αληθινό τους θα αποκτήσει μαγικές εξουσίες πάνω τους. Και βεβαίως το τί υπάρχει στο όνομα Μακεδονία, απαντά καιρίως στο ερώτημα, τί είναι σε ένα όνομα.

Ποιές λέξεις χρησιμοποιούμε, τί ερωτήσεις κάνουμε αντί για άλλες που θα μπορούσαμε να κάνουμε, μας βάζουν από μόνες τους σε υποσυνειδητά κανάλια σκέψης, και κουβαλάνε μαζί τους παραδοχές κρυφές, οι οποίες ως εκ της φύσεως των, είναι δύσκολο να ανακαλυφθούν, πλην όμως μας οδηγούν εκείνες όπου θέλουν. Γι' αυτό και η μέθοδος να ψάχνουμε για να ανακαλύπτουμε τις κρυφές παραδοχές μας, είναι και αυτή μια καλή μεθοδολογία.

Βασίλης Γεωργίου Μαντζουράνης

Παιδιά στη φρίκη του πολέμου και της πείνας

του Νίκου Κουτσουλιέρη*

Το γέλιο ενός παιδιού φωτίζει όλο τον κόσμο, λένε οι ποιητές και κάθε

άνθρωπος αισθάνεται ως τα βάθη της καρδιάς του αυτή την αλήθεια. Ποιός

απ' όλους εμάς αλήθεια δεν θέλησε να ικανοποιήσει τις επιθυμίες ενός παιδιού, να σταθεί πλάι του με όλες τις δυνάμεις του, για να φωτιστεί η ψυχή του από το παιδικό χαμόγελο της αγνότητας και της πραγματικής αγάπης; Ποιός αλήθεια δεν αναζήτησε αυτή τη σχέση της αλήθειας που μόνο τα παιδικά μάτια καθρεφτίζουν; Ποιός δεν ένοιωσε πιο πλούσιος σε αισθήματα αγγίζοντας το χέρι ενός παιδιού, καθησυχάζοντας τους φόβους του μ' ένα φίλνι, φροντίζοντας για το περιβάλλον που θα αναπνυχθεί, θα μορφωθεί και θα βλαστήσει;

Η κοινωνία που ζούμε, δίνει όλες τις προτεραιότητες στο παιδί ή τουλάχιστον έτσι δηλώνει. Ποιο παιδί όμως; Γιατί όλα τα παιδιά του κόσμου είναι παιδιά της ίδιας κοινωνίας, και όπως το χαμόγελο ενός παιδιού μπορεί να φωτίσει τον κόσμο, άλλο τόσο και το δάκρυ, η θλίψη, η ατελεισία ενός παιδιού, μπορεί να σκοτεινιάσει τον κόσμο να τον κάνει χειρότερο. Διότι όταν

(*) Ο Ν. Κουτσουλιέρης είναι ΕΔΤΠ στο Τμήμα Μηχ/κών Μεταλλείων Μεταλλουργών ΕΜΠ.

μένουμε αδιάφοροι στην απελπισία ενός παιδιού, έχει γίνει και ο κόσμος χειρότερος.

Το τεράστιο υπεράνθρωπο έργο της UNICEF έφερε πάλι στην επιφάνεια το οξύτατο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν χιλιάδες παιδιά στον πλανήτη μας. Η 11 Δεκεμβρίου, ημέρα αφιερωμένη στα παιδιά του κόσμου, ήταν αφιερωμένη φέτος στα παιδιά που γνώρισαν από κοντά την φρίκη του πολέμου, τα παιδιά που πεθαίνουν από πείνα και στερησίες, τα παιδιά χωρίς σπίτι, χωρίς παιχνίδια, χωρίς ζεστασιά, που το μέλλον τους είναι η επόμενη ώρα και ο θάνατος ο πιο συχνός επισκέπτης. Τα παιδιά της πρώην Γιουγκοσλαβίας, που είδαν να καίγεται το σπίτι τους, να σκοτώνονται οι γονείς τους και τ' αδελφία τους, τα παιδιά που τρέχουν να κρυφτούν νησιτικά και εξαθλιωμένα για να γλυτώσουν από τα πυρά ενός απάνθρωπου, παράλογου, ασταμάτητου πολέμου.

Και από την άλλη πλευρά, στην άλλη άκρη της γης, τα παιδιά της Σομαλίας, που η πείνα και οι αρρώστιες τα θερίζουν καθημερινά κατά εκατοντάδες, τα σκελετωμένα παιδιά που έχουν μόνη ελπίδα να φτάσουν σε κάποιο στρατόπεδο για να εξοικονομήσουν μια χούφτα ρύζι, τα παιδιά που βρίσκουν καταφύγιο σε αυτοσχέδια καταλύματα από χαρτόνι και κουρέλια και εκεί σωριάζουν την τελευταία τους ελπίδα,

που εστιάζεται ακόμα και σε λίγα ψίχουλα, λίγη ζεστασιά, μια ανάσα ζωής.

Η UNICEF, πάντα κοντά σ' αυτή τη δυστυχία που είναι συνάμα και κατάντια για τον πολιτισμό μας, έκανε έκκληση για χρηματοδότηση δύο προγραμμάτων:

α) για τον εμβολιασμό και την ψυχολογική αποκατάσταση των παιδιών της πρώην Γιουγκοσλαβίας, που εκτιμάται σε 1.000.000 δολάρια, ώστε να επουλωθούν οι πληγές που άνοιξε στις καρδιές τους ο πόλεμος, οι καταστροφές και ο θάνατος, και

β) για ενίσχυση του Προγράμματος 100 ημερών επείγουσας βοήθειας για τα παιδιά της Σομαλίας, σε τρόφιμα, φάρμακα και είδη πρώτης ανάγκης.

Και για τις δύο περιπτώσεις, έχει ανοιχθεί λογαριασμός στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (για την Γιουγκοσλαβία αρ. λογ/σμού 505000-62 Νομικών Προσώπων και για την Σομαλία αρ. λογ/σμού 505003-0 Νομικών Προσώπων).

Η ανταπόκριση στην έκκληση αυτή υπήρξε μεγάλη σε όλα τα μέρη του κόσμου, αποδεικνύοντας για άλλη μια φορά ότι οι άνθρωποι δεν έχασαν την ανθρωπιά τους και πάντα θα συγκινούνται και θα μετέχουν στο δράμα των συνανθρώπων τους, και κυρίως των μικρών παιδιών που βρίσκονται στην λαίλαπα του πολέμου, απροστάτευτα και ανήμπορα.

Η UNICEF είναι και πρέπει να γίνει η φωνή όλων μας, η εναντίωσή μας στον πόλεμο, στον παραλογοισμό και την καταστροφή.

Το πεντοχίλιορο που πρόσφερε από την πενιχρή σύνταξή της η γιαγιά, το δεκαχίλιορο από τον κουμπιάρά ενός μικρού παιδιού και τόσες άλλες ανθρωμίες, συγκινητικές στην πλειοψηφία τους προσφορές, είναι σίγουρα τα θεμέλια ενός υγιούς κόσμου, που βροντοφωνάζει στους ισχυρούς του πολέμου, με την συμπαράστασή του αυτή, να σταματήσουν τον παραλογοισμό τους. Ενώς κόσμου που δεν τους επιτρέπει και ποτέ δεν θα τους επιτρέψει, να σκοτεινιάσουν τη γη σβήνοντας το χαμόγελο των παιδιών της.

Αποχαιρετιστήριο

Μετά από 33 χρόνια στο ΕΜΠ, αποχώρησε από την υπηρεσία ο **Μανώλης Σκούτας**, υπάλληλος επιστασίας. Το Τμήμα Αρχιτεκτόνων, όπου η πα-

ρουσία του ήταν μοναδική όλα αυτά τα χρόνια, τον αποχαιρέτησε σε ειδική τελετή στις 22-12-1992. Στην τελετή παραβρέθηκε μεγάλος αριθμός φοιτη-

τών, μελών ΔΕΠ και άλλων εργαζομένων στο Τμήμα και ο πρόεδρος του Τμήματος Δ. Ζήβας του ενέδωσε αναμνηστικό.

Νόμος Πλαίσιο

ΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Στο τεύχος 4 δημοσιεύτηκε ρεπορτάζ για τις απόψεις και τις ενέργειες του συλλόγου διοικητικών υπαλλήλων του ΕΜΠ, κατά την περίοδο της ψήφισης του νόμου για τα ΑΕΙ. Δεν σας ενημερώσαμε και φυσικά δεν γράψατε ότι και το σωματείο υπαλλήλων του ΕΜΠ με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου -όπως και των υπαλλήλων ΕΔΤΠ- συναντήθηκαν με τον κ. Υπουργό Παιδείας, του εξέφρασαν τις απόψεις τους και του επιδόσανε ψήφισμα.

Με αφορμή λοιπόν τα παραπάνω θέλουμε να κάνουμε γνωστό στους αναγνώστες σας, ότι στο ΕΜΠ εργάζονται περίπου 90 υπάλληλοι και εργατές, που η σχέση εργασίας τους με το ΕΜΠ είναι όπως η νομική επιστήμη ονομάζει «ιδιωτικού δικαίου» αορίστου, ορισμένου χρόνου ή ωρομίσθιο.

Είναι αυτή η κατηγορία των υπαλλήλων του κράτους, που όλοι θέλουν να τους «χρησιμοποιούν». Και αυτό γίνεται με ένα μωσαϊκό νόμων, που από 1977 και μέχρι σήμερα αναταράγει ένα καθεστώς προσλήψεων στο δημόσιο που χαρακτηρίζεται από αυτό που αποκαλούμε, στο πολιτικό επίπεδο, *πελατειακές σχέσεις* μεταξύ των πολιτικών και του εκλογικού σώματος. Με τη μέθοδο αυτή των εκτάκτων υπαλλήλων, μπαίνει σε εφαρμογή ο μηχανισμός της «πολιτικής ομηρίας» των ανέργων και κυρίως των νέων.

Δυστυχώς ΟΛΕΣ οι κυβερνήσεις (μονές, διπλές και οικουμενικές) μέχρι σήμερα δεν ξέφυγαν από αυτό τον κανόνα. Άσε που πολλές φορές οι υπάλληλοι αυτοί αποτελούν ένα έτοιμο απεργοσπαστικό εργατικό δυναμικό ενάντια στους τακτικούς υπαλλήλους.

Άλλες φορές, «οι έκτακτοι» δεν ξεφεύγουν ούτε από τα δόκανα των εκάστοτε κυβερνητικών -και όχι μόνο- συνδικαλιστικών παρατάξεων, που και γι' αυτούς αποτελούν ενίοτε εκλογική συνδικαλιστική πελατεία.

Να μια έκφραση της κρίσης της κοινωνίας μας, που όλοι διαπιστώνουν αλλά κανένας δεν παίρνει μέτρα.

Αλλά οι πολιτικοί και οι πολιτικο-λογούντες αντιγράφουν οι μεν τους δε, ανάλογα με τη θέση που έχουν στο σύστημα εξουσίας.

Και μεις τι λέμε; Σε άλλο τεύχος μπορούμε να γράψουμε τί προτείνουμε. Όμως, ποιός μας ακούει;

Βασίλης Ζαφειράκης
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΙΔΙΩΤ. ΔΙΚΑΙΟΥ ΕΜΠ.

Επανόρθωση

Στο τεύχος 4 του ΠΥΡΦΟΡΟΥ, δημοσιεύτηκε εικόνα που παρουσίαζε την επικρατέστερη θέση ανεγέρσεως του Ιερού Ναού, στην Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου. Η θέση αυτή δημοσιεύτηκε, κατόπιν λανθασμένης πληροφορίας που δόθηκε στη σύνταξη του Περιοδικού, από μέλος της επιτροπής ιδρύσεως του Ι. Ναού. Η απόφαση της

Θέση Ιερού Ναού

Συγκλήτου (9/10.92) αναφέρει ως θέση ανεγέρσεως του Ι. Ναού (που θα καταλάβει συνολική έκταση 160 τετρ. μέτρα) την προταθείσα από την αρμόδια υπηρεσία ως θέση «Δ», η οποία βρίσκεται πάνω στον άξονα Ανατολή-Δύση (από την Κεντρ. Πύλη Λαμπαδαρίου) και στο μέσον περίπου της απο-

στάσεως μεταξύ κτιρίου Τμήματος Τοπογράφων και κτιρίου Διοικήσεως.

Η θέση αυτή συγκεντρώνει και το πλεονέκτημα ότι δεν απαιτείται να καταστραφεί δενδροφυτευμένος χώρος, για την ανέγερση του Ι. Ναού.

Όσον αφορά την αρχιτεκτονική μορφή του Ι. Ναού, θα προκηρυχθεί δημόσιος διαγωνισμός.